

Новини ▶ 6
Кабинетът
няма да вдига
плоския данък

По-високите здравни вноски влизат в сила от 1 април, каза Ана Михайлова, зам.-министър на финансите

Новини ▶ 9
Продажбите
на автомобили
забавят спада

▶ С 44% са намалели сделките с нови коли

Инвеститор ▶ 12
Инвеститорите
загърбиха новите
емисии на борсата

Увеличенията на капитала стават все по-проблемни при набирането на средства през БФБ

Инвеститор ▶ 12
Бизнесът иска
държавните
дружества на БФБ

Продажбата на пакетите през борсата може да послужи като катализатор за възстановяване на капиталовия пазар

News in English ▶ 11

цена 1.50 лева

pari.bg
Шарик

Сряда

10 март 2010, брой 46 (4857)

USD/BGN: 1.44267

▲ +0.77%

Българска народна банка

EUR/USD: 1.35570

▼ -0.77%

Българска народна банка

Sofix: 421.79

▼ -0.65%

Българска фондова борса

BG40: 117.42

▼ -0.18%

Българска фондова борса

ДВОЙНА ПРИМКА

Националната агенция за приходите принуждава 99% от малкия и средния бизнес да плащат двойни осигуровки

▶ 4-5

Коментар ▶ 2
Нали щеше
да бъде
различно

Управлението започва да изглежда сменено, без да е имало нови избори. А от ГЕРБ дойдоха с обещанието да намалят данъчното бреме

Новини ▶ 7
Не изтичали
банкови капитали
към Гърция

Кризата в Гърция няма съществено отражение на банките в България, заяви подуправителят на БНБ Димитър Костов

Новини ▶ 7
Дянков вижда
сигнали за излизане
от кризата

Предварителните данни на НСИ за износа през януари 2010 г. показват, че българската икономика започва да се съвзема, твърди финансовият министър

Новини ▶ 8
Продажбата на
"Хигия" размести
пазара на лекарства

Зад сделката за дистрибутора стои аптекарският бос Веселин Марешки. Очаква се покачване на цената на медикаментите

2 РЕДАКЦИОННА

Печеливш Франк Апель

Най-голямата пощенска служба в Европа Deutsche Post отчете нетна печалба от 644 млн. EUR за 2009 г. За преходната година компанията, ръководена от Франк Апель, регистрира загуби в размер на 1.69 млрд. EUR. Оперативната печалба на пощенската служба за миналата година е в размер на 231 млн. EUR, докато година по-рано тя отчете оперативна загуба в размер на 966 млн. EUR.

Губещ Гордън Браун

270 хил. държавни служители стачкуват във Великобритания, прегоде ДПА. Протестът се очаква да е най-масовият от 1987 г. насам. Причината за недоволството е в подготвяните от правителството на Гордън Браун промени, които ще намалят обезщетенията при уволнение. Стачката ще засегне летища, пристанища, съдилища и др.

Мнения

► **Госпогата от "изключително компетентно икономическо управление на ГЕРБ"** начело с финансист номер 1, вместо да мислят само как да увеличават товара на бизнеса и гражданите с преки и косвени данъци и да се мъчат как да пълнят каверните на бюджета, да помислят как да вкарат повече пари в обращение, да разтоварят бизнеса и да стимулират производството и търговията. По този начин ще намалее броят на безработните и рязко ще нараснат постъпленията от социални и данъчни осигуровки. Това е начинът да се пълни хазната - работеща реална икономика. В момента безработицата е в пъти над официалната и е най-близка до цифрата на хората, които не си плащат здравните осигуровки.

Тогор

pari.bg Топ 3

- 1 Рецепта за провал. Борисов притиска бизнеса с по-високи осигуровки.
- 2 Кого ще удари увеличената здравна вноска. Когато се увеличават прекуите данъци, събираемостта винаги намалява.
- 3 Гръцките банки у нас под заплаха. Загубочаващата се речесия в Гърция ще засегне трезорите у нас, смятат анализатори.

Коментар

► Днешните управляващи дойдоха с обещанието да намалят данъчно-осигурителната тежест

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

Нали трябваше да бъде различно

"Никой не чете предизборни програми." Натякваното клише от последните години обаче не може да бъде оправдание за неспазването на ангажиментите, които политиките поемат пред избирателите. Освен това не е вярно. Клишетото.

Вероятно повечето хора наистина не четат предизборни програми. Но не всички избират кой да ги управлява само заради харизма, сексапил и оригинално говорене. Активните хора понякога четат. И колкото и да е дефицитно като явление, някои все пак гласуват и с разум. Всеки, който има вземане-даване с държавата, е внимателен към обещанията за данъци, осигуровки, регулации. Защото от това зависят парите му. А с държавата вземане-даване има всеки, който работи. Независимо от какъв мащаб е бизнесът му. Днешните управляващи дойдоха с обещанието да намалят данъчно-

Иван Бедров
ivan.bedrov@pari.bg

”**Управлението започва да изглежда сменено, без да е имало нови избори**

осигурителната тежест. Дойдоха с обещанието да опростят правилата, да не пречат на бизнеса, да запазват работни места. Вероятно и затова мнозинството избиратели гласуваха за тях.

Премиерът обяви идея за увеличаване на здравната вноска с 2%. Нова наредба на Националната агенция за приходите задължава стотици хиляди граждани да плащат осигуровки и като работодатели, и като наемници. Независимо дали имат доход (стр. 4-5). Това се нарича увеличаване на данъчно-осигурителната тежест. В приетите от правителството "Икономически мерки за възстановяване на българската икономика" (27 юли 2009 - 27 април 2010 г.) думата "увеличаване" присъства само на едно място - "Увеличаване размера на минималния осигурителен доход за самоосигуряващите се лица до 420 лв.". И го направиха.

Но никъде не пише, че част от бизнеса ще трябва още да плаща и двойни социални осигуровки, а абсолютно всички граждани - по-висока здравна осигуровка. Това го няма в програмата. Нито в предизборната, нито в правителствената.

В тези програми пише също, че държавата ще върне ускорено на фирмите дължимия ДДС. Пише, че ще "оставят парите на хората и бизнеса". Пише и за постоянен диалог с работодателски, синдикални и граждански организации и консултирано взимане на решения. И още много неща пише. Българските граждани са на път да се сдобият с управление, за което не са гласували. А тази игра има правила - предизборните ангажименти се изпълняват, а управлението се сменя само с избори. Именно спазването на правилата на тази игра е направило богатите страни богати.

Пари
НАЦИОНАЛЕН БИЗНЕСВСЕКИДНЕВНИК
WWW.PARI.BG
УЛ. КНЯЗ БОРИС I №161
София 1202
e-mail: office@pari.bg;
информация: 4395800
Издава
Бизнес Медиа Груп АД,
част от Bonnier Business Press

ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР
Лилия АПОСТОЛОВА
4395802;
e-mail lapostolova@pari.bg
ГЛАВЕН РЕДАКТОР
Стефан НЕДЕЛЧЕВ
4395802;
e-mail snedelchev@pari.bg
МЕНИДЖЪР РЕКЛАМА
Станислава АТАНАСОВА
4395851;
e-mail satanasova@pari.bg

РЕДАКЦИОНЕН ЕКИП
1 зам. главен редактор
Георги АНДРЕЕВ - 4395825
Зам. главен редактор
Мария ВЕРОМИРОВА - 4395865
Зам. главен редактор
Иван БЕДРОВ - 4395438
Нюз редактор
Димитър ДЖЕНЕВ - 4395846
Отговорен редактор
Евгени ГАВРИЛОВ - 4395845
ИНВЕСТИТОР
Мирослав ИВАНОВ - 4395867

БИЗНЕС
Мила КИСЬОВА - 4395863
МОЯТ БИЗНЕС
Светлана ЖЕЛЕВА - 4395871
НЕДВИЖИМИ ИМОТИ
Красимира ЯНЕВА - 4395863
УИКЕНД
Боряна НИКОЛАЕВА - 4395857
ФОТОРЕДАКТОР
Марина АНГЕЛОВА - 4395879
ДОКУМЕНТАЦИЯ - 4395884
РЕКЛАМА - 4395872, 4395891,
факс 4395826

КОРЕСПОНДЕНТИ
Бургас
Евгения ДЖОРДЖЕВА - 0884 987 487
Велико Търново
Емилиа ГУГОВА - 062/67 76 54
Плевен
Ангел АТАНАСОВ - 0887 810 542
Пловдив
Михаил ВАНЧЕВ - 0889 623 679
Русе
Румен НИКОЛАЕВ - 0888 748 218

Стара Загора
Сашка ПАНАЙОТОВА - 0883 342 119
Добрич
Мария ДОБРЕВА - 0888 148 060
Перник
Мария ВАСИЛЕВА - 0888 213 804
АБОНАМЕНТ И РАЗПРОСТРАНЕНИЕ
Дарина ДИМОВА - 4395840
СЧЕТОВОДСТВО - 4395815
ПЕЧАТ: Печатница София ЕООД
ISSN 0861-5608

Цитат

„Ако европейската криза се разрасне, това може да доведе до нова глобална криза

► Георгиос Папандреу, премиер на Гърция

Число на деня

80%

► от гържаните на ЕС смятат да пътуват през лятната си ваканция, показва проучване на Eurobarometer, което е добра новина за туристическия бранш

Коментар

За банките добро или нищо

Сещам се за нещо, което преди време един banker ме попита. „Знаеш ли с какво можеш да убиеш хем банка, хем муха? С вестник“, беше лаконичният му отговор. Есента на 1996 г. двата държавни тогава телевизионни канала - „Канал 1“ и „Ефир 2“ показват опашки, които се вият пред банките. Хората, обхванати от паника, се опитват да изтеглят спестяванията си. На следващия ден и тези българи, които не са разбрали до този момент, са вече пред клоновете на финансовите

Бялна Вачева
bvacheva@pari.bg

„Дори представителите на МВФ потвърдиха, че банковата система е стабилна

институции. Паниката е обхванала всички. Записахме първата банкова криза, обезцени се левът, рязко нараснаха държавният дълг и инфлацията.

Година по-късно банковата система се стабилизира след подписването на споразумението с МВФ и въвеждането на валутен борд у нас. Близко десетина години по-късно в един женски сайт се публикува коментар, че една от българските банки изпитва финансови затруднения. Тогавашният премиер дори се наложи публично да излезе и да

каже, че банковата ни система е стабилна. За разлика от всички останали сектори в банковия съществува т.нар. системен риск. Той се разпространява като вирус. Ако за една банка се заговори, че има проблеми, тогава съществува риск от заразяване и за останалите. Сега сме 2010 г.

Един вицепремиер и финансов министър излезе и публично заяви, че е притеснен, че гръцките банки изнасят капитали от България. По-късно се наложи управителят и подуправителите на БНБ да излизат един

по един да успокояват българите, че парите от депозитите им не отиват в съседна Гърция.

Банките работят с две неща - с парите на хората и с доверието им (което трудно се гради и лесно се губи). И дори само една подхвърлена и не на място казана дума може сериозно да дестабилизира цялата банкова система на България.

Особено сега, по време на криза, когато ситуацията е още по-трудна. Ето защо дори премиерът Бойко Борисов призна, че е обещал да не коментира нищо, което е свързано

с банките. При банките ситуацията е следната: за тях се говори и пише добро или нищо. В противен случай може да се задейства ефектът на доминото и всички българи да се окажем потърпевши от непремерените коментари на представители на правителството.

Банковата ни система е стабилна, това заключиха дори от Международния валутен фонд. Според фонда банките у нас са печеливши, а освен това капиталовата им адекватност е по-висока дори от средната за Европа.

Стачка

► Лекарските протести затвориха вратите на поликлиниките в страната

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

Сблъсък

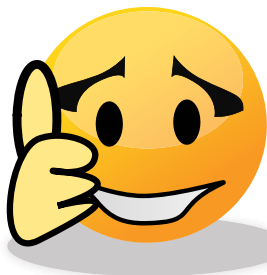
Борисов: По-тежки месеци не е имало от войната

По-тежки месеци не е имало от войната насам. Така премиерът Бойко Борисов вчера мотивира непопулярната мярка здравната вноска да бъде увеличена с още 2% от април т.г. Според него ясна картина за влошената икономическа ситуация в страната е фактът, че в момента има намаляване с 30% на потреблението на петрол, газ и електроенергия.

Дянков: Вече излизаме от икономическата криза

Финансовият министър Симеон Дянков обаче обяви, че вижда първи сигнали за излизане от кризата, „макар и все още плахи засега“. Предварителните данни на НСИ за износа през януари т.г. показват, че икономиката започва да се съвзема, се казва в коментар на Дянков, разпространен чрез неговата пресслужба.

МКВ Unionbank
Специално за теб

Не чакай повече!

Сега е моментът за ново жилище с ипотечен кредит **Домът с пакет Комфорт+**

- лихва **7,40%** в евро за първата година
- до 80% финансиране
- до 12 месеца гратисен период
- безплатни застраховки „Живот“ и „Имот“
- ГПР 8,44% при 40 000 евро и лихва 7,40% за 35 години

www.unionbank.bg

0700 12 200

Как добрите намерения се

НАП обеща да промени спорно указание за осигуровките до края на седмицата

Мария Ненова е собственик на фирма за преводи. Избира да регистрира ЕООД през март миналата година, защото при регистрацията като свободна професия или ЕТ данъците са много високи. Плаща на държавата като самоосигуряващо се лице върху минималния праг, който вече е 420 лв. Разбира се, освен че извършва дейност за фирмата си, тя я и управлява. Но не е сключила договор сама със себе си и не си плаща заплата за това. Въпреки това вече ще трябва да внася осигуровки втори път - върху хипотетично възнаграждение, което съответно не получава. Заедно с нея това ще трябва да направят още десетки хиляди граждани.

Причина

В края на февруари Националната агенция за приходите издаде указание, с което задължава управителите на фирми да се осигуряват върху минималния осигурителен доход, определен за дейността. Според регламента това трябва да се прави дори те да нямат договор за управление или в него изрично да е посочено, че управителят не получава възнаграждение за дейността си. Обикновено минималният праг е около 800 лв., така общата сума, върху която се дължат осигуровки, става над 1200 лв. Много малки фирми обаче нямат такъв доход. Други дружества пък изобщо не функционират, но въпреки това собствениците им ще трябва да платят осигуровките.

Неясноти

От указанието произтичат и някои въпроси, например какво се случва, ако човек има повече от едно дружество - ще трябва ли да се осигурява във всяко? Не е ясно и дали хипотетичната заплата се води разход на фирмата. Ако е така, на края на годината фирмата ми ще приключи на минус и ще имам два пъти повече разходи, отколкото приходи, коментира Мария Ненова. Ако досега съм работел за държавата до 1 юни, сега вече ще работя за нея до 1 октомври, а за себе си останалите два месеца, изчислява финансовият консултант Димитър Радонов. А и защо трябва да плащам два пъти за едно нещо, никого не съдят два пъти за едно и също престъпление? Радонов е на мнение, че юристите на НАП просто са тълкували грешно закона.

Предистория

В края на миналата година правителството внесе по-

Филипа Радонова
philippa.radionova@pari.bg

правки в Кодекса за социално осигуряване. Новите правила целят по-голяма събираемост на осигуровките и са част от бюджета на Държавното обществено осигуряване за 2010 г. Според този регламент осигуровки трябва да се плащат и при неначислени възнаграждения. Ключовата дума е "неначислени" и проблемът вероятно произтича именно от нейното неправилно тълкуване при изготвянето на спорното указание на НАП.

Пример

Случва се, особено в условията на криза, дадена фирма да не изплати заплата на служителите си в срок. Счетоводна вратичка позволява тези пари да не бъдат отчетени и на хартия. В този случай се говори за неначислени възнаграждения. Понеже реално такива няма, фирмата освен самите заплати не плаща и осигуровките на служителите си за месеца. Целта на промените в КСО е да бъде избегната именно тази практика. Държавата не разполага с лостове, с които да наложи изплащане на възнагражденията, но в случая създава такива за събиране на дължимите осигуровки. Освен за постъпленията в хазната това е важно и заради изплащането на болнични и майчинство.

Противоречие

Юристите посочват, че указанието противоречи на няколко предишни решения на Върховния административен съд. В тях съдят ясно разграничава полагането на личен труд за управление и изпълнение на договор за управление. А ако няма писмена форма на договора, не възникват и задължения за осигуряване. Асоциацията на микропредприятията в България вече обяви, че и в този случай ще подаде жалба срещу НАП във ВАС.

Протест

Представители на дребния и средния бизнес в цялата страна организират на 15 март протест пред териториалните дирекции на НАП, ако указанието не бъде отменено. Интернет форумите са залети от гневни реакции. Много от собствениците заплашват да спрат

да плащат осигуровки, но в същото време идват страхове от глоби, които са в размер между 500 и 8000 лв. Възможно е регламентът дори да постигне обратен ефект и вместо по-добра събираемост да доведе до забавяне на приходите, ако данъчните започнат ревизии на фирмите, коментира Димитър Радонов.

Обещание

След негативната обществена реакция представители на ГЕРБ обещаха промяна в проблемното указание. В НАП работят по неговата промяна и новият вариант трябва да бъде готов до края на седмицата, научи в "Пари". Според данъчните след промяната лица, които не получават възнаграждение за управление и контрол, няма да плащат осигуровки.

От петицията Подменя се законодателната воля

► Видно от мотивите на вносителите на законопроекта, народните представители са запознати с необходимостта от въвеждане на тази правна норма с цел предприемане на мерки срещу некоректните осигурители.

► Разширителното тълкуване в указанието постави стотици хиляди коректни осигурители в ролята на закононарушители. Получи се така, тъй като указанието беше публикувано на интернет страницата на НАП в последния работен ден на февруари, когато е и срокът за деклариране и внасяне на осигурителните вноски за януари.

► Считаме, че с такава тълкуване на правната норма се подменя законодателната воля, като се създава допълнителна осигурителна тежест върху практически несъществуващи възнаграждения.

► Надяваме се многоуважаемите народни представители да преизяснят разпоредбата на чл. 6, ал. 3 от КСО, за да не се допускат подобни разширителни тълкувания, с които се установяват допълнителни задължения и тежести за коректни и добросъвестни осигурители.

99% от фирмите ще бъдат засегнати

В системата ДАКСИ са регистрирани

1.4 млн. стопански субекта, 99.2% от тях попадат в графата "Микро- и малки предприятия". Трябва да се прецизира, че голяма част от тях не работят, но са регистрирани и според новото указание ще трябва да плащат осигуровки.

Тази стъпка я разбирам

включително като сигнал част от тези неработещи фирми да се отпишат от регистъра. Кое е и добро, и лошо, но няма логика, след като правителството намали на 2 лв. капитал за ООД. Последва бум на регистрации и повечето от новосъздадените фирми попадат в графата "Малки".

Петър Стоянов,
председател на УС на Българската
асоциация на микропредприятията

„Хубаво е, като се изготвят такива документи, да се мисли

Работещите микропредприятия са между 100 хил. и 200 хил.

Мисля, че разумът ще надделее и указанието ще бъде променено, така че да обхване тези, които наистина работят. По принцип подходът е правилен, аз не съм против да се плаща, но не е помислено в детайли. Хубаво е, като се изготвят такива документи, да се мисли за здравната актове кореспондират.

Трябва да питат и бизнеса. А не, както стана ясно, че ще вдигат здравната вноска - това нещо не е обсъждано. Не знам как така правителството взима решения.

превръщат в наказание

НОВИНИ

Парламентът ще търси изход от проблема

Мненията на политиците за произхода на проблема се разминават

Още тази седмица парламентарната комисия по бюджет и финанси ще изслуша експерти на финансовото министерство и Националната агенция за приходите, съобщи за в. "Пари" зам.-председателят на комисията и депутат от ГЕРБ Димитър Главчев. Според него притеснението на бизнеса са напълно основателни, така че до края на седмицата ще бъде обсъдено как указанието на

НАП да бъде променено.

Законодателство

БСП обаче вижда проблема в промените в Кодекса за социално осигуряване и предлага законодателни промени. Според тях собствениците на фирми ще могат да избират как да се осигуряват. Георги Кадиев от ръководството на партията определи казуса с двойното осигуряване като неадекватна данъчна политика и прокризисна мярка.

ГЕРБ също не изключва промени в КСО, ако се окаже, че проблемът е в закона. Преди въпросът да

бъде обсъден с експертите обаче, не мога да бъда категоричен, обясни Димитър Главчев.

Облекчения

Съпредседателят на "Синята коалиция" Мартин Димитров смята, че указанието е следствие на разширено тълкуване. Според него осигуровките не трябва да се увеличават, а да се намаляват. СДС предлага понижение между 1 и 3% в средата на годината. Като грешка е отчетено и увеличаването на минималния осигурителен доход на самоосигуряващите се лица с 60%.

Факти

Много от въпросите са спорни

- ▶ Указанието влиза в сила със задна дата от 1 януари 2010 г.
- ▶ То противоречи на решения на Върховния

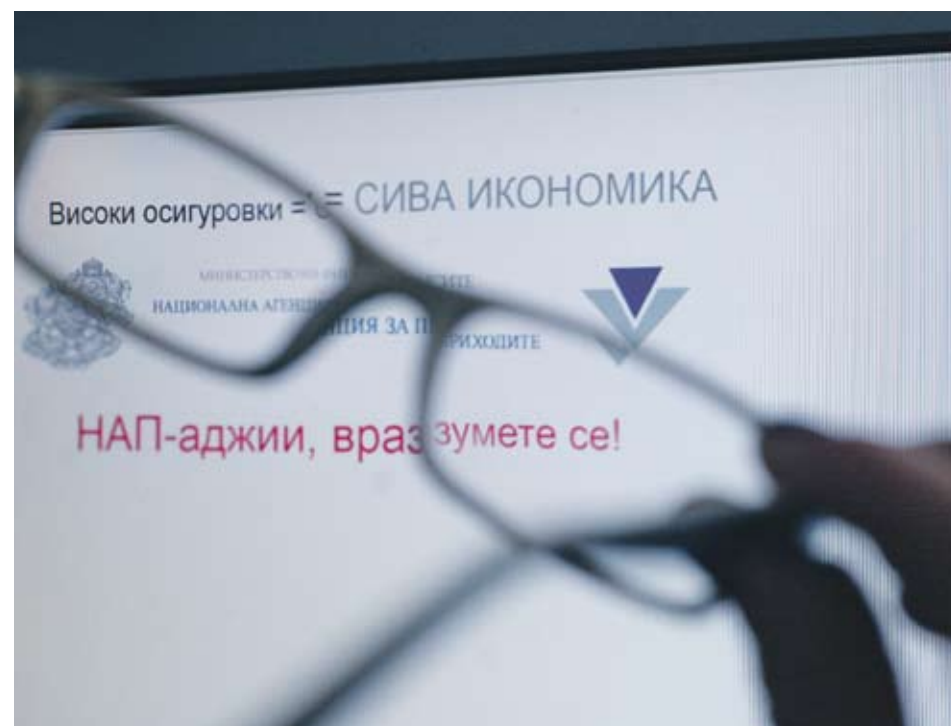
административен съд.

- ▶ Между 100 хил. и 200 хил. малки фирми са засегнати от регламента.
- ▶ Средно 1200 лв. става сумата за облагане след промените, от тях 420 лв. са облагаемият минимум за

самоосигуряване.

- ▶ Бизнесът планира да излезе на протест на 15 март.
- ▶ Тази седмица въпросът ще бъде обсъден в парламента и в НАП.
- ▶ Бизнесът иска такива въпроси да бъдат обсъждани и с техни представители.

Онлайн мобилизация

▶ Логото на кампанията срещу НАП във Facebook

СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

Указанието на НАП противоречи на съдебни решения

Не искам да съм на мястото на колегите юристи, които са написали текста на коментирания указание на НАП. Не се съмнявам в техните юридически знания и професионален опит, но начинът, по който са тълкували закона, подсказва, че са изпълнили поръчка под натиска на техните началници.

Правя това твърдение с убеждението, че юристите от НАП добре познават досегашната практика на Върховния административен съд, който в решенията си по подобни казуси ясно и категорично е направил разграничение между личен труд за управление на дружеството и изпълнение на договор за възлагане на управлението, както и че писмената форма на договора за управление е условие за неговата валидност и предпоставка за

Стефка Атанасова,
agbokat

„Хазната няма да се напълни чрез разширително тълкуване“

възникване на задължение за осигуряване.

Липсва изрично законово задължение за сключване на такъв договор. Липсата на писмен договор за управление води до липса на задължение за плащане на осигуровки. Никой не може да бъде задължаван да сключва какъвто и да е договор. Договорът е съглашение между две или повече лица, за да се създаде, уреди или унищожи една правна връзка между тях.

Хазната няма да се напълни чрез разширително тълкуване, изопачаващо смисъла на данъчни и осигурителни норми и увеличаващо данъчната тежест на гражданите. Такова отношение към данъкоплатците подтиква към корупция и сива икономика.

повода да се оплачат и от други практики на НАП, както и от бумажната припопъване на няколко документа за едно нещо.

Погпуска

Засегнатите са организирани петиция, под която вече са се подписали около 13 000 души. В социалната мрежа "Фейсбук" има създадена група с над 5000 последователи. Организацията на протеста се води основно през нея и счетоводителския форум към

Засегнатите планират протести

На 15 март пред териториалните дирекции на НАП в страната ще бъдат проведени синхронизирани акции. Според плановете те ще започнат в 11 часа и ще продължат до 13 часа. Призивът е, който може да пътува до София, който не може, да протестира на място. Например във Варна такситата планират да блокират улицата на дирекцията на

НАП, а в Бургас правят преброяване, според което вече са се организирани над 200 души.

Вълнение

В различните специализирани форуми в интернет темата е особено гореща и коментирана от две седмици насам. Реакциите варират от възмущение, през умерен оптимизъм, че регламентът все пак ще бъде отменен, до примиренчески прогнози за фалит и закриване на бизнес. Хората използват

Правителството няма да вдига плоския данък

По-високите здравни осигуровки влизат в сила от 1 април 2010 г.

Правителството не обмисля да увеличава 10-процентния плосък данък с още 2%. Това заяви зам. финансовият министър Ана Михайлова. Засега единствено се планира увеличение на здравната вноска от 8 на 10% и това ще бъде гласувано още на днешното заседание на Министерския съвет. След това предстои парламентът да одобри промени в Закона за бюджета на здравната каса. Предвижда се увеличението на здравната вноска да влезе в сила от 1 април 2010 г.

Ефект

В резултат на по-високата здравна осигуровка с 300 млн. лв. ще се увеличи бюджетът на здравната каса. На този етап няма дефицит в здравната каса, казва Михайлова. Целта на вдигането на здравната осигуровка била да се постигне балансиран бюджет. По думите ѝ при евентуално преизпълнение на приходите в бюджета ще бъдат отделени още 350 млн. лв. за здравната каса.

Реакции

Новината за вдигането на здравната вноска от април предизвика вълна на недоволство сред представителите на бизнеса. В същото време има икономисти, които виждат в това решение разумна стъпка.

По-малкото зло е да се вдигне здравната вноска, вместо да се рискува фискалната стабилност на страната, коментира за в. "Пари" Кристофор Павлов, главен икономист на УниКредит Булбанк. Според него политиката на правителството да брани фискалната дисциплина е правилна особено в контекста на бъдещото ни влизане в ЕРМ II. Павлов е на мнение, че трябва да се увеличи и осигуровката за пенсия, тъй като дефицитът в пенсионния фонд е застрашително голям. Ако мерките на кабинета Борисов да увеличи приходите в хазната не са дали нужния резултат, може да се прибегне и до увеличаването на данъците, смята

► Бюджетът на здравната каса ще се увеличи с 300 млн. лв., уточни директорът ѝ Жени Начева

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

Павлов. Не е добре обаче да се вдига ДДС, защото потреблението е ниско и няма да има особен фискален ефект, уточни още той. Успехът на България е, че в една толкова сложна ситуация успява да поддържа

публичните си финанси стабилни, и то без помощ отвън, допълни главният икономист на УниКредит Булбанк.

Приоритет

Най-важното е да има ре-

форма в здравната система и чак след това да се търсят варианти за финансиране, каза Георги Прохаски, председател на Центъра за икономическо развитие. В този случай по-удачно е да се финансира недостигът в

здравната каса от бюджета, вместо да се повишават вноските, допълни той. Прохаски е на мнение, че няма накъде повече да се намаляват осигуровките за пенсия.

Билиана Вачева

Искаме дискусия с премиера

И идеята за увеличение на здравната вноска, и за 12% данък върху всички доходи са въпроси, които се решават не през медиите, а на среща със социалните партньори. Странно звучи, че в изминалите шест месеца министър-председателят не намери един час за дискусия с представителите на бизнеса, който сега трябва да плаща сметките. За увеличението на плоския данък не бихме искали да коментираме, защото не е обявено официално от отговорен фактор от ГЕРБ.

Вдигането на здравната вноска обаче се възприема като мярка, която ще утежни положението на бизнеса в един нелек за него момент.

Позицията на Българската търговско-промишлена палата отдавна е заявена и ние сме против това да се наливат пари в нереструктурирани сектори. Все още не сме видели реални стъпки да се реформира нещо в системата. През 2008 г. вече имаше едно увеличение на здравните вноски с 2%, но никога

Цветан Симеонов,
председател на БТПП

„Странно е, че в изминалите шест месеца премиерът не намери един час за дискусия с представителите на бизнеса, който сега трябва да плаща

не провери къде отиде увеличеният ресурс. Ако сега се дадат тези допълнителни средства в реструктуриран сектор, ще минат много месеци, дори и години, преди да видим същинската реформа в сектора. Ние не мислим само за интересите на работодателя, а и за интереса на здравноосигурените, които като брой не са много в момента заради увеличената безработица.

Дянков вижда първи сигнали за излизане от финансовата криза

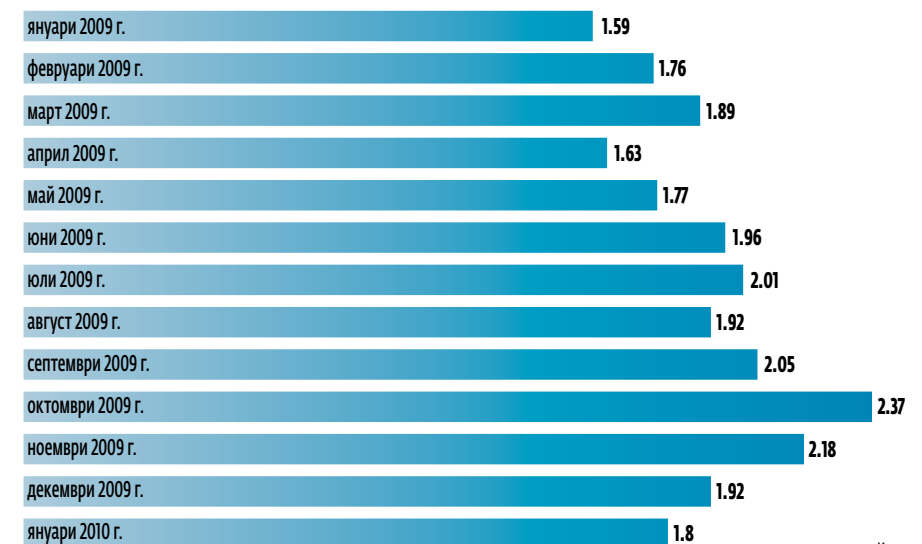
През януари 2010 г. износът отчита 13% ръст спрямо година по-рано

Финансовият министър Симеон Дянков обаче обяви, че вижда първи сигнали за излизане от кризата, „макар и все още плахи засега“. Предварителните данни на НСИ за износа през януари т.г. показват, че икономиката започва да се съвзема, се казва в коментар на Дянков, разпространен чрез неговата пресслужба.

Износ

През първия месец на тази година българският бизнес е изнесъл стоки за 1.798 млн. лв., което е ръст от 13.1% спрямо януари 2009 г. Над половината от този износ - 52.9%, е насочен към трети страни. Все още продължава спадът през януари в износа към страни от Европейския съюз. По всичко личи пресслужбата на Дянков се е заела да лъска поразклатения му имидж, пускайки втори ден пиарски матери-

Износ, в млрд. лв.

Източник: НСИ

али. В понеделник от финансовото министерство разпространиха справка за изхарчените предизборно пари от предишното правителство, които са оказали сериозен натиск върху бюджета.

Справка в сайта на националната статистика показва, че януари 2009 г. всъщност е най-слабият месец по отношение на из-

носа през цялата изминала година. Така че сравнението със сегашния януари не е много показателно.

Обяснения

Вдигането на здравната вноска е с цел да не влезем в дефицит - всичко, което се дава допълнително, трябва да бъде обезпечено с нови приходи, обясни премиерът Бойко Борисов.

Той все пак се застрахова, че няма да бъде взето решение, докато Министерството на финансите и бюджетната комисия в парламента не направят необходимите разчети. Те ще кажат кога и колко трябва да се направи. Дали ще го направим или не, зависи от това, което ще кажат специалистите, каза Борисов.

Мила Кисьова

Не изтичали банкови капитали към Гърция

Гръцките трезори в България имат добра печалба, твърдят от БНБ

Кризата в Гърция няма съществено отражение на банките в България, заяви подуправителят на БНБ Димитър Костов. Ако има някакви елементи на влияние, това по-скоро са сигнали, каза той по повод на по-рано предупреждение от международна рейтингова агенция - този път Moody's, за евентуални проблеми в банковата система на България. Само преди ден анализатори от Fitch напомниха, че една трета от банките у нас са гръцка собственост и това със сигурност ще има отражение върху банковия ни сектор. Самият финансов министър Симеон Дянков преди седмица повдигна въпроса дали има изтичане на средства от гръцки банки, опериращи на българския пазар, към компаниите майки. За целта Дянков бил поискал уверение от европейските финансови институции, което се очаквало да дойде до края на март.

Капитали

Няма изтичане на капитали от гръцките банки към банките майки, напротив, има точно обратния процес - прехвърляне на капитали от Гърция към България, твърди подуправителят на БНБ Димитър Костов. При-

чината е, че страната ни в момента се оценява от чуждите инвеститори като по-малко рискована, обясни Костов. БНБ наблюдава всички банки непрекъснато, няма индикации да се случва нещо нередно в системата, успокои Костов.

Анализите на рейтинговите агенции за негативното влияние на гръцката криза върху банковата система в България не са повод за притеснение, коментираха банкери. Свалянето на рейтингите на гръцките трезори още нищо не означава, обясни Димитър Костов. То е логично следствие от понижаването на рейтинга на южната ни съседка. Фискалните проблеми на Гърция и банковият сектор са две отделни неща, посочи той.

Резултати

Гръцките трезори в България имат добра печалба, а целта на банките е точно това - печалбата, обясни друг източник от БНБ, пожелал да остане анонимен. В период на негативно развитие на икономиката било нормално да има понижено кредитиране, така че твърдението на Fitch финансирането към дъщерните подразделения да бъде ограничено през тази година е основателно. В момента обаче банките нямат нужда от още пари, защото няма кредитиране, казва източникът на в. "Пари". Трезорите нямат полза да вземат пари от майките,

► БНБ наблюдава всички банки непрекъснато, няма индикации да се случва нещо нередно в системата, успокои подуправителят на БНБ Димитър Костов (вляво)

СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

да ги държат при себе си и само да плащат лихвите по тях, без да получават печалба от това.

Дъщерните дружества на гръцките банки у нас с нищо не са по-зле от трезорите в другите страни, смята Костов. Той посочи, че дори са сред първите показатели у нас. Те реализират много по-голяма възвръщаемост от банките майки, посочи още подуправителят на БНБ.

Не е констатирана промяна по отношение на поведението на гръцките

банки в България, обясни и Ана Михайлова, зам.-министър на финансите. Данните за състоянието на банковата система, както и на кредитните институции с гръцко акционерно участие, сочат добро финансово състояние, съхранени капиталови буфери за посрещане на шокове, добра ликвидна позиция, допълни Ана Михайлова. Според нея те разполагат с капацитет за преодоляване на неблагоприятни външни въздействия.

Рагослава Димитрова

“Параграф 22” за ВЕИ сектора

Без лиценз - няма банкова гаранция, без банкова гаранция - няма лиценз

Ако имате договор или писмо за кредит от банка, ще получите лиценз за проекта си за ветрогенератор или соларна инсталация. За да получите обаче банковата гаранция за ВЕИ проекта, от банката ще ви поискат лиценз. Това е българският вариант на “Параграф 22” в една от най-оспорваните в енергетиката. Проектът на промените бе обсъден вчера. Според държавата в лицето на Държавната комисия за енергийно и водно регулиране (ДКЕВР) новата регулация цели да се представят по-стабилни гаранции за финансирането на ВЕИ проектите. Според бизнеса това е ограничение върху изграждането им в бъдеще.

Бизнесът

В момента енергийният регулатор издава ВЕИ лицензи само срещу писмо за намерение от банкова или финансова институция. Банките предоставят този документ, като разчитат, че клиентите им ще получат лиценз на по-късен етап. Да се издаде договор или писмо за кредит е почти невъзможно на толкова ранен етап, смята Велизар Кирияков, председател на

Асоциацията на екологична енергия.

Ако промяната бъде въведена, няма да се издаде нито един лиценз за ВЕИ в бъдеще, коментира Георги Петков, изп. директор на Kaliakra Wind Power. Според него, ако строгото изискване за гарантиране на финансирането на проекта е съществувало преди време, то проектът Kaliakra Wind Power никога нямаше да се реализира. Kaliakra Wind Power е първият и най-голям проект за вятърна енергия в България с мощност 35 мегавата годишно, като в него 70% от капитала е собственост на японската Mitsubishi Heavy Industries, а останалата част е на българската “Инос 1”.

Държавата

Нямаме намерение да спираме инициативата на инвеститорите, а само да се гарантира по-добрата финансова стабилност на проекта, коментира председателят на ДКЕВР Ангел Семерджиев. Според него в много от заявленията за лиценз държавата се сблъсква с липса на доказателства за привлечен капитал, което води до риск за реализирането на проекта. Той успокои инвеститорите, че освен договор или писмо за кредит при издаването на лиценз за инвестиционния проект ще върши работа и всякакъв друг документ, гарантиращ финансирането.

Дарина Черкезова

Кризата отрезвява претенциите за заплати

Новите търговски вериги оживяват пазара на труда

Кризата направи очакванията на кандидатите реалистични по отношение на заплатите и вече почти няма разминаване в предлаганата и търсената заплата. Това коментира Светлозар Петров, изп. директор на компанията за човешки ресурси Job Tiger, организатор на традиционния студентски форум “Кариери”.

В годините на икономически растеж работодателите страдаха от т.нар. инфлация на цената на труда. Квалифицираните кадри налагаха високи изисквания за заплати, без да са подкрепени от реалната им производителност.

Ситуацията за младите хора в момента е по-трудна, защото излизат на пазара на труда в икономически нестабилен период, коментира Петров. Очаквам още съкращения през тази година, а и все още не е ясно

► Между 3 и 6 месеца са необходими на един специалист, за да си намери работа, коментира Светлозар Петров

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

кога ще излезем от кризата, смята той.

Търсене

Компаниите от финансовия сектор и тези от ИТ сферата са с най-малък спад в търсенето на нови кадри, заявиха от Job Tiger. Новите чужди търговски вериги, които навлизат в България, също търсят кадри и внасят глътка свеж въздух на пазара на труда. Сравнително по-слабо засегнати от кризата са и кол центровете.

Мобилност

В условията на криза продължават да са най-търсени специалистите, а не толкова мениджърите, коментира Светлозар Петров. Иначе според него на пазара на труда тежат нормални процеси, като част от тях са доброволните напускания на служителите. Те са в много по-малки мащаби в сравнение с периода преди кризата, защото хората се страхуват да напускат и да започват работа на ново

място, казва Петров. Ако преди година и половина на един квалифициран кадър му беше нужен един месец, за да си намери работа, в момента са му необходими между 3 и 6 месеца, казват от Job Tiger.

Боряна Николаева

Предстоящо 70 компании на форум “Кариери”

► Въпреки нестабилната икономическа обстановка броят на компаниите, предлагащи стажове на националния студентски форум “Кариери”, остава непроменен в сравнение с 2009 г.

► Изложението започва на 15 март в София, след което ще се проведе във Варна (22 март), Велико Търново (24 март), Русе (29 март), Свищов (31 март), Пловдив (12 април) и Бургас (14 април).

Имаш електромер - плащаш такса

Дори да не сте потребявали ток през последния месец, да плащате специална такса за поддръжката на електро-разпределителната мрежа, или т.нар. цена за мощност на доставчика на електричество. Това предложение на енергийното дружество EVN се обсъжда в ДКЕВР и в петък ще бъде дискутирано с представителите и на трите електроразпределителни компании у нас. Към момента предложението на EVN е за 15 лв. годишна цена за

мощност, като тя следва да се заплаща за потребление до 15 киловата.

Собствениците на вили например невинаги имат месечни сметки за ток, но все пак са свързани към мрежата, а за поддръжката ѝ енергийната компания прави разходи. Затова те трябва да платят поне цена на мощност, е доводът на EVN. В момента с нулева консумация на енергия са около 20% от всички потребители, отчитат от ДКЕВР.

НАЦИОНАЛЕН ТЕЛЕФОН ЗА ЗАЯВИ
0 7001 7001
НА ЦЕНАТА НА ЕДЕН ГРЪЦКИ РЪКОВОД

6000 НАСЕЛЕНИ МЕСТА
ВСИЧКИ КУРИЕРСКИ УСЛУГИ
ДО ВСЯКА ТОЧКА НА БЪЛГАРИЯ

НА ЕДНАКВО
НИСКА ЦЕНА

СPEEDY
CURIER SERVICE BULGARIA
РЕЧЕНД. СТОПЕНД.

Сделката за „Хигия” размести дистрибуторския пазар

Зад продажбата стои аптекарският бос Веселин Марешки

Продажбата на „Хигия” е първи индикатор за консолидиране на дистрибуторския пазар на лекарства у нас. Според запознати сегашният търговец на медикаменти на „Активис” скоро ще бъде детрониран от лидерското му 4-то място, което заема през последните няколко години по данни на IMS Health България. „Хигия” ще обслужва интересите на аптекарския бос Веселин Марешки, а на практика ще останат 3 основни играча - „Софарма Трейдинг”, „Либра” и „Стинг”, които държат почти 80% от дистрибуторския пазар на лекарства у нас. Може да се очаква вдигане цените на медикаментите към аптеките, коментира за в. „Пари” високопоставен източник, пожелал анонимност.

Веселин Марешки отрече пред в. „Пари” да има нещо общо с „Хигия”. Спекулация, заяви той, но не отрече, че „Хигия” е най-големият доставчик на лекарства за неговите аптеки, които в момента са 110-120. Марешки заяви, че нямал нито ден просрочено плащане към „Хигия”. Аптекарският бос заяви, че ще помага с консултации на „Хигия” и има амбиция да я направи Топ 1 като дистрибутор на лекарствения пазар. Интересно как, като не познавал 31-годишната Росица Великова, сочена за официален собственик на дружеството. Според Марешки друг голям дистрибутор на лекарства щял да фалира до края на 2010 г., което щяло да доведе до разместване на пазарните играчи.

Схемата

„Хигия” била източена от Веселин Марешки, който е сочен за най-големия дължник на дистрибутора на лекарства. Той се е радвал на конкурентно предимство пред другите играчи - високи отстъпки, тъй като е купувал големи

количества лекарства и така е осигурявал значителни обороти. На него му е било осигурявано и отложено плащане от 30 до 60 дни, което на практика е дълъг безлихвен кредит, твърди високопоставен източник, пожелал анонимност.

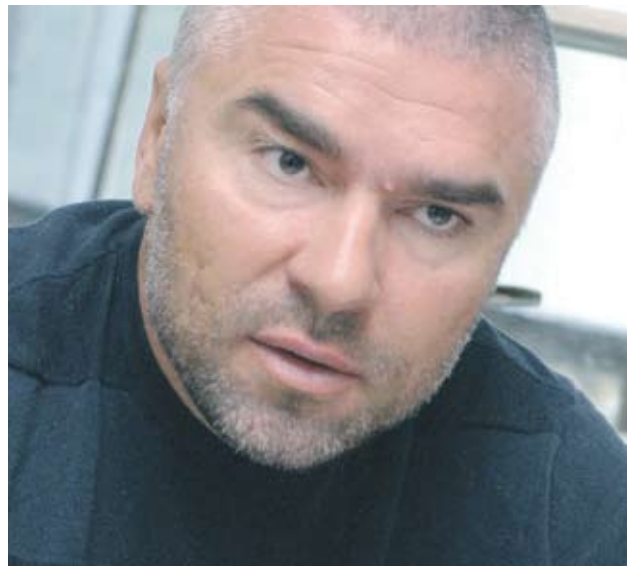
Сделката

Няколко фирми били отпразвили оферти за купуване на „Хигия” - английски инвестиционен фонд, „Либра” - дистрибутор на германския фармацевтичен концерн PHOENIX, дори от

гръцката фармацевтична компания „Алапис”, която у нас търгува с генерични лекарства. Това, че Марешки е бил основен дължник на „Хигия”, на практика направило сделката с други компании невъзможна, коментира експертът.

Марешки бил основен дължник на дистрибутора, на практика чрез „Хигия” „Активис” е финансирала Марешки и е групала загуби, коментира източникът. Интересно е защо е било допуснато това.

Светлана Желева

► Веселин Марешки отрече прег в. „Пари” да има нещо общо с „Хигия”

Акценти Последици

- С „Хигия” Марешки ще има достъп до още близо 100 аптеки, които госега са търгували с „Хигия”. Много от тях са закъсали заради кризата и ще бъдат напазарувани набързо от него.
- С „Хигия” Марешки ще има и достъп до боленничния пазар, най-вече участие в търгове за обществени поръчки, смятат запознати.
- Към 1 март 2010 г. задълженията на болниците към „Хигия” са 25.5 млн. лв. От тях 16.8 млн. лв. са просрочени плащания, съобщиха от „Активис”.
- Запитани какво ще

кажат по повод някои публикации, че Веселин Марешки е истинският собственик на „Хигия”, за когото се говори, че е голям дължник на „Хигия”, от фармацевтичната компания уточниха, че не коментират неофициална информация. Новият собственик на „Хигия” е частният инвеститор Росица Веселинова Великова. Що се отнася до Марешки, той е един от най-големите клиенти на „Хигия”, уточниха от „Активис”.

► Сделката вече е факт, защото не представлявала концентрация на стопанска дейност, за която е необходимо решение на КЗК.

Портфолио „Екон” пое дистрибуцията на италиански бои

Вторият по големина български производител на бои „Екон 91” стана официален дистрибутор на продуктите на италианската компания Gruppo Gani. Русенската фирма направи в столицата представяне на италианската марка бои със специални ефекти ELEKTA като част от собствената си асортиментна гама PASTELO. Включването на боите ELEKTA към асортиментната гама на PASTELO създава уникални възможности за творчески решения при боядисване, коментираха

от фирмата. За миналата година отчитаме общ спад на нетния размер на печалбата с малко над 10%, поясни Роберт Бюлбулян, изп. директор на компанията. Сравнително добрите финансови резултати идват от таргета на продажби, който не включва големи обществени поръчки и търгове. Този бизнес обаче е една част от производството на „Екон” и носи около 30% от печалбата.

Румен Николаев | pari.bg

Изложение „Атлантик” се представя в Брюксел

Морски деликатеси на

фирма „Атлантик” - един от най-големите вносители и изнасятели на риба в страната, ще присъстват на световно изложение в Брюксел в края на април. Сред основните продукти, които ще представи бургаското дружество, са деликатесната риба барамунди, отглеждана в акваферма в Бургас, и миди, добивани в плантация край Приморско от екологично чист район. На изложението в Брюксел се правят предварителните договори за бъдещи договори за внос и износ на риба между различните държави. Там водещи производители представят техника за акваферми и храна за риби, отглеждани в подобни условия.

Евгения Джорджева | pari.bg

Фермери и се борят за

Депутати молят Брюксел земеделците ни да не плащат данък "помощи"

Земеделци и животновъди от цялата страна спориха вчера с министър Мирослав Найденов заради субсидиите. Това стана по време на първия по рода си агрофорум, посветен на финансиране на агросектора, на който трябваше да се разяснят на стопаните всички нови условия за кандидатстване за евросубсидии за кампания 2010. Целта е да се допускат по-малко грешки във формулярите. Бяха представени и новите държавни помощи в сектора.

Неговолство

Въпреки че стопаните получиха три месеца по-рано над 95% от помощите за 2009 г., те обвиниха Мирослав Найденов, че недостатъчно агресивно защитава интересите им пред Симеон Дянков. Овцевъдът Аврам Аврамов заяви, че с помощи от 14 лв. животновъдството може да бъде конкурентоспособно. „Помогнете ни, министър Найденов, ако трябва - ударете по масата на Симеон Дянков”, призоваха стопани. С предвидените държавни помощи на практика дребните стопани в млечното животновъдство са хвърлени на кучетата, а съвсем скоро ще бъде отрязана главата и на едрото говедовъдство, каза Аврамов. Според тях една

от основните причини за неуспехите в сектора е лошата работа на чиновниците. В същото време институтите към агроведомството са се превърнали в бизнес центрове.

Агроекология

Веселина Ралчева от асоциацията на биопроизводителите се оплака, че биоизземелците влизат в малкия процент, който не е получил помощите си за 2009 г. Тя обвини държавата, че нищо не прави за агроекология и че Програмата за развитие на селските райони в тази си част буксува. От 800 млн. лв., предвидени за проекти в агроекология, са усвоени едва 5 млн. лв., изтъкна Ралчева. Тя предупреди, че нищо чудно да върнем на ЕС близо 1 млрд. лв. неуспешни пари за екоземедлие. „Сто пъти съжалявам, че изплатих предсрочно помощите за 2009 г.”, ядоса се Найденов. Той предупреди земеделците, че е редно да бъдат по-диалогични и да се съобразяват с кризата. Шефката на ДФ „Земеделче” Калина Илиева уточни, че са платени 17 млн. лв. за агропроекти, а не 5 млн. лв., останалите проекти се проверяват, допълни тя.

Данъци

Комисията по земеделие

► Агротоминистърът коу са по-важни за

към НС е поискала от ЕК да разреши помощите на българските земеделци, получени тази година, да не бъдат облагани, както е било през последните три години. Това съобщи Десислава Танева, шеф на комисията към НС.

Реформата раздели аграрния бизнес

Слаба конкурентоспособност и преобладаващ внос на агропродукция са недостатъците на сектора

Радослав Христов, председател на Националната асоциация на зърнопроизводителите, отказа да подпише меморандум между браншовите организации в сектора и министерството на земеделието вчера.

Реформа

Това стана по време на форум, организиран от Българската асоциация на собствениците на земеделска

земя. Той беше посветен на реформата в българското земеделие. Целта на меморандума е дългосрочно сътрудничество между държавата, местната власт и бизнеса за развитие на модерното земеделие, пише в документа.

Мотиви

Трябваше да го подпишат агротоминистър Мирослав Найденов, Българската асоциация на собствениците на земеделска земя, Асоциацията на земеделските производители в България, Националната асоциация на зърнопроизводителите, Българската асоциация на фермерите и националното сдружение на общините.

Интереси

Зърнопроизводителите обаче категорично отказаха да парафират документа под предлог, че не са го обсъждали предварително. Христов обясни, че има различия между интересите на собствениците на земи, които са всъщност инвестиционни фондове.

Разлики

Те не обработват земята, а я дават под наем, обясни той. Според тях най-големият проблем е раздробената земя, а според нас е в неконкурентното земеделие и преобладаващия внос на зеленчуци и плодове, обясниха зърнопроизводители.

Светлана Трифонова

Биоземеделци повече пари

Мирослав Найденов (вляво) и шефът на Асоциацията на зърнопроизводителите Рагослав Христов разискват земеделците - собствениците или арендаторите

СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

Питането беше провокирано от стопаните, чиито помощи за 2009 г. бяха изплатени през февруари 2010 г. Те се оказаха в неравностойно положение спрямо тези, които получиха евросубсидиите през декември м. г. Причи-

ната е, че в края на 2009 г. изтече гратисният период, разрешен ни от ЕС, през който приходите на нашите земеделци не се облагаха. От тази година налогът ще е 10%, а в приходите влизат и помощите.

Помощи

Две от новите схеми за национални доплащания, които целят да стимулират българското говедовъдство, са за крави, като право на подпомагане имат стопанства с не по-малко от 5 крави.

Държавни помощи ще има и за животновъди, които отглеждат овце и кози, но през тази кампания минималната бройка на животните в стопанствата се вдига от 20 на 50.

Светлана Трифонова

Продажбите на автомобили забавят спада

С 44% по-малко коли са продадени у нас до февруари, при кампанията свиването е 45%

продажбите на камиони и автобуси е 45.12% до общо 107 возила.

Тенденция

Спадът в продажбите на нови автомобили забавя спада си от началото на годината, показва статистиката на Асоциацията на автомобилните производители и техните оторизирани представители у нас.

Първите два месеца на годината доведоха до уталожване на ефектите от кризата у нас, показват данните на ААП. Реализираният спад в продажбите е най-малкият от януари 2008 г., когато започна драстичното свиване на пазара у нас. Въпреки това страната ни остава един от най-слабо представящите се пазари в ЕС, където продажбите на нови автомобили растат през първите месеци на годината.

Продажби

Според данните за първите два месеца на годината са били пласирани общо 2478 нови автомобили, което е с 44.3% по-малко спрямо същия период на миналата година. През февруари обаче продажбите на коли отчитат ръст, въпреки че това е най-краткият месец през годината. Според статистиката през миналия месец са продадени общо 1318 нови автомобили, или с 13.6% повече спрямо януари. Това е първият ръст на пазара на месечна база от декември насам.

Марку

Положението при останалите две групи возила - мотоциклети, камиони и автобуси, обаче остава драматично. През януари и февруари у нас са продадени едва 6 мотоциклета, което е с 57% под резултатите за първите два месеца на 2009 г. Спадът в

С най-голям дял от автомобилния пазар у нас през първите 2 месеца на годината е френската Peugeot, показват данните на ААП. За първите 2 месеца на годината компанията е продала общо 265 автомобили, или 10.6% от всички продажби. След нея се нарежда американската Ford с пазарен дял от 9.6%, а на трета позиция е румънската Dacia с 8.8% от пазара. Четвъртата компания, успяла да продаде повече от 200 коли за месеца у нас, е Volkswagen с пазарен дял от 8.15%. Четирите производителя държат около 37% от пазара.

Христо Ласков

Въпреки забавянето на спада в продажбите България остава сред най-слабите пазари на автомобили в ЕС

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

Държавата ще прави национална водна компания

Наг 450 фирми от 20 сръжби участват в 10-ото юбилейно издание на Българската строителна седмица

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

Росен Плевнелиев обеща на бизнеса договори за 1 млрд. лв. до края на годината

Да се създаде национална водна компания по подобие на Националната електрическа компания, се обсъжда в министерството на регионалното развитие, съобщи министър Росен Плевнелиев на среща с представители на бизнеса. Целта е окрупняване на водния сектор, който сега е раздробен и мрежата е разрушена.

През следващите десет години необходимите инвестиции във ВиК сектора ще бъдат между 8 и 10 млрд. EUR. Предвижда се и да се направят нови ВиК

дружества, които да съответстват на басейновите дирекции към екоминистерството, съобщи още министър Плевнелиев.

Еврофонгове

Подготвят се над 50 тръжни процедури за подготовка на инфраструктурни проекти и още толкова за аутсорсване, заяви още Плевнелиев. Сега оперативна програма „Транспорт“ е на стойност 2 млрд. EUR, като целта на управляващите е в периода 2014-2020 г. да достигне 4-5 млрд. EUR. Това е част от нашата коректност към тези, които ще управляват държавата след нас - да предложим проекти за дългосрочно развитие на държавата, каза Плевнелиев. До края на годината трябва да стартират и процедури

400

млн. лв. трябва да бъдат платени в края на годината на фирми за строителство на пътища

за цел да сключим договори за около 800 млн. лв. до 1 млрд. лв. От тях 400 млн. лв. трябва да влязат в джоба на фирмите още до края на тази година, смята министърът.

Разплащане

През януари и февруари регионалното министерство е изплатило 58 млн. лв. на строителни компании. Поставил съм си за цел тази сума да бъде удвоена до края на месеца, съобщи министър Плевнелиев по-рано при откриването на Българската строителна седмица. През декември МРРБ плати 24 млн. лв. на компанията, извършили дейности по обществени поръчки.

От началото на мандата ни до края на 2010 г. имаме

Николета Цветкова
Красимира Янева

Транспорт Eurotunnel стопи печалбата си до 1.5 млн. EUR

Печалбата за миналата година на оператора на високоскоростни влакове под Ламанша, които свързват Великобритания и Франция, почти се стопи. Нетната печалба на Groupe Eurotunnel SA се сви до едва 1.5 млн. EUR от 44 млн. EUR за 2008 г. Основна причина за лошото представяне са аварийните спираня на влаковете, посочват от компанията. Реализираните продажби са паднали с 14% до 640 млн. EUR. Започнахме година само с частично отворен тунел и я завършихме с аварията с влаковете Eurostar, каза Жак Гюнон, главен изпълнителен директор на компанията. Заради пожара през 2008 г. беше намалена за няколко месеца честотата на влаковете в разписанието, което причини спад в търсенето. Снегът и студът, скочали Франция през декември миналата година, пък бяха

причината за аварията във влаковете, което също се отрази негативно на трафика и продажбите.

Компании Фалитите в Германия нараснаха с 15.5%

Икономическата криза увеличи фирмените фалити в Германия с 15.5% през декември 2009 г. в сравнение с последния месец на 2008 г. Общо 2583 компании са подали молба за съдебна защита от кредитори през декември, показват данните на Федералната статистическа служба. За цялата минала година корпоративните банкрути са нараснали с 11.6% до общо 32 687. Това е първият годишен ръст от 2003 г. насам, посочват от службата. Най-голямата европейска икономика започна бавно да се връща към ръст през миналата година след най-голямата рецесия от Втората световна война насам, но през четвъртото тримесечие остана в застой.

Акционерите на EADS остаха без дивиденди

Забавяне на ключови програми донесе 763 млн. EUR годишна загуба на компанията

който се организира от Военновъздушните сили на САЩ, тъй като процедурата облагодетелства Boeing.

За пръв път в десетгодишната си история европейският авиационен гигант European Aeronautic, Defence & Space Co. (EADS) няма да раздаде дивиденди на акционерите си. Значителните разходи за двете най-големи програми на самолетното й отделение Airbus доведоха до загуба от 763 млн. EUR. За предходната година EADS отчете печалба от 1.57 млрд. EUR. Приходите тази година не се очаква да се увеличат, а прогнозираната печалба преди лихви и данъци е 1 млрд. EUR.

Споразумение
Airbus най-накрая постигна споразумение с ангажираните в разработването на военния самолет правителства, след като се заканваше да се оттегли от програмата. Договорът доведе до 1.8 млрд. EUR допълнителни разходи за EADS освен похарчените вече 2.4 млрд. EUR по проекта. Благодарение на споразумението програмата ще продължи, каза главният изпълнителен директор на компанията Луи Галоа. Приходите на компанията миналата година намаляха с 1.2% до 42.8 млрд. EUR.

Изоставане
Поделението Airbus, което осигурява около 2/3 от продажбите на EADS, се бори с нарастващите разходи по военния самолет A400M и суперджъмбото A380. И двата проекта изостават с години. Компанията се отказва от участие в търга за танкери на стойност 35 млрд. USD,

Най-големите акционери на EADS са автомобилният производител Daimler, френската държава и Lagardere SCA. През годините участието на Lagardere намаля до 7.5%, а Daimler продаде 7.5% на група германски банки и провинции, но си запази правата за гласуване, които дават акциите.

► Не очакваме увеличаване на приходите тази година, каза главният изпълнителен директор на EADS Луи Галоа

ЕС заговори за спиране на стимулите

► Държавни стимули ще се попускат само за „зелени“ технологии, проучвания и иновации

Подпомагането на отделните сектори трябва да бъде прекратено възможно най-скоро

Финансовите министри на страните от Европейския съюз обмислят спиране на антикризисните и стимулиращи икономиката мерки. Очаква се през следващата седмица лидерите на страните да вземат официално решение за прекратяване подпомагането на банките, отделните сектори от икономиката и трудовия пазар. Всички те бяха предприети с цел излизане от кризата. Това е посочено в документ, с който разполага агенцията "Ройтерс" и който се очаква да бъде официално обявен след срещата на министрите през следващата седмица. Прекаленото удължаване на тези мерки може да спъне процесите на приспособяване в самите сектори и между тях. Опасността е поредна основно от възможното изкривяване на цените и разходите и въвеждането на погрешни стимули, пише още в документа.

Нужда от баланс
Според икономическите и политическите анализатори правителствата от ЕС трябва да постигнат баланс. Те трябва да запазят стимулиращите мерки толкова дълго, че да не разрушат крехкото икономическо съвземане, но да ги спрат достатъчно рано, че да не загубят контрола върху бюджетните дефицити. В документа, с който разполага "Ройтерс", се посочва, че първите държавни помощи, които трябва да бъдат спрени, са за отделните сектори като автомобилната индустрия например. Ако това не бъде направено, нараства опасността от неефективното разпределение на ресурсите и нарушаване на конкурентоспособността и функционирането на вътрешния пазар.

Изключение
Изключение се допуска за

подпомагането на някои дългосрочни цели. Такива например са „зелените технологии“, проучвания и иновациите. Те обаче ще бъдат допускани, ако отговорят на правилата в държавите от ЕС.

Тругов пазар
От средата на 2010 г. правителствата ще трябва да започнат да спират мерките за насърчаване на трудовия пазар, които бяха предприети с цел подпомагане на компаниите да избегнат съкращенията. Според последните прогнози на Европейската комисия за ръст на икономиката е възможно спирането на правителствените помощи да започне в средата на годината. Необходимо е обаче да бъде отчетено, че безработицата реагира с известно забавяне на смя-

ната на посоката в икономическата активност. При обръщане на тенденцията в посока ръст на БВП е необходимо време за намаляване броя на безработните. През миналия месец от ЕК посочиха, че БВП на съюза ще нарасне с 0.7% през тази година, след като се сви с 4.1% през миналата. През януари безработицата в ЕС достигна 9.9%.

Банките
Една от последните мерки, които правителствата ще оттеглят, е стимулирането на банките да кредитират бизнеса, пише още в документа. Решението за това обаче трябва да бъде съобразено с възможностите на финансовите институции в конкретната страна да предлагат достатъчно кредити на корпоративния сектор.

Среща Стратегията ще бъде обсъдена на 16 март

► Финансовите министри на 27-те държави от ЕС се събират на 16 март заради финансовите проблеми на Гърция.

► Другата тема на предстоящата им среща следващата седмица е стратегията и етапите за спиране на финансовите стимули.
► Антикризисните пакети на стойност стотици милиарди евро бяха одобрени в края на 2008 г.

Cover story

Well laid plans gone awry

NRA promises to revise disputable instructions on social security contributions

Tens of thousands of company owners and managers will have to pay social security contributions on remuneration they do not actually receive. Besides the installment due by the self-insured, which is assessed on a BGN 420 monthly threshold, owners who manage their own firms will have to pay social security on a specified minimum income for the respective line of business. The reason for that is the recent instructions issued by the National Revenue Agency (NRA). According to the document, contributions are due even if the owner does not have a management contract or the contract explicitly specifies that the manager does not receive remuneration.

The monthly income threshold for the different activities is about BGN 800, so the total amount on which social security will be assessed is more than BGN 1,200. However, a lot of small firms do not have such incomes. Others do not even operate but their owners will have to pay social security contributions.

Obscurity

The instructions raise a number of questions. It is not quite clear if the owners of more than one company will have to pay more than one contribution. There is no information either whether the hypothetical salary will be considered expenditure of

► Currently firm owners owe contributions even if they do not have a management contract

PHOTO BOBI TOSHEV

the company. If so, at the end of the year my expenditure will be twice my income, translation firm owner Maria Nenova commented. Currently I work until June 1 to pay my taxes and in future I will have to work for the state until October 1, reckons financial consultant Dimitar Radonov. Why should I get charged twice for one and the same thing? According to Radonov, NRA's lawyers have misinterpreted the law.

Amendments

Late last year the government submitted amendments to the Social Security Code

in a bid to improve collection. According to them, social security shall be paid even on unassessed remunerations. The problem most probably comes from misinterpretation of the key term 'unassessed'. It happens, especially in times of crisis, for a given firm to delay the salaries to employees. In such cases the social security contributions are also delayed. The aim of the legal changes was to put an end to that practice. Lawyers are unanimous that the instructions contradict previous rulings of the Supreme Administrative Court, as so-

cial security obligations can only ensue from a written contract.

Protest

Small and medium-sized entrepreneurs have called a protest rally on March 15 in front of NRA's building if the instructions are not revoked. The negative reaction has prompted a response from the ruling party GERB, whose representatives promised to change the disputable document. The NRA is currently revising it and the new version has to be ready by this week's end, the Pari daily has learned.

Taxation
Flat tax rate remains unchanged

The government is not considering raising the 10-percent flat income tax by 2 pp, deputy finance minister Ana Mihaylova said, refuting media publications. Only the health insurance rate will increase from 8 to 10%, which will be approved by the cabinet on Wednesday. The legal amendments will then be voted in parliament. The higher health insurance contribution will become effective from April. The higher insurance will boost the budget of the National Health Insurance Fund by BGN 300 million. The news about the rate increase triggered a wave of discontent among entrepreneurs. Some economists, though, say the decision is a prudent move. It is better to raise the health insurance rate than risk the country's fiscal stability, UniCredit Bulbank chief economist Kristofor Pavlov told the Pari daily. It is important to reform the healthcare system first and only then seek ways for financing, Centre for Economic Development chairman Georgi Prohaski commented.

Effect
BNB again defends Greek banks in Bulgaria

The crisis in Greece does not have any special effect on banks in Bulgaria, Bulgarian National Bank (BNB) deputy governor Dimitar Kostov said, commenting on Moody's warning about possible problems in the banking system. On Monday Fitch recalled that a third of banks in Bulgaria are owned by Greek parents and that will affect the sector. About a week ago finance minister Simeon Dyankov raised the question about the possible draining of resources from the Greek-owned banks in Bulgaria to their parents. There is now capital outflow to Greece. On the contrary, Greek capitals are being transferred to Bulgaria, as foreign investors believe that this country is less risky, Kostov pointed out. BNB is constantly monitoring banks and there are no indication something is wrong in the system, he added. Greek banks in Bulgaria have good profits and that is what their objective is: making profit, another central bank source, who declined to be named, commented.

Assessment
PM, FinMin divided over Bulgaria's economy

Now is the worst period Bulgaria has had since the War, prime minister Boyko Borisov said, defending the government's decision to raise health insurance

contributions by 2 pp from April. To illustrate his statement, Borisov said that the consumption of oil, gas and electricity has slumped 30%. That shows the economy has contracted by the same share, he pointed out. Meanwhile, finance minister Simeon Dyankov said he could see the first signs that Bulgaria is exiting the crisis. January's export figures show that the economy is starting to recover, finance minister Simeon Dyankov said, commenting on the preliminary information of the National Statistics Institute about the foreign trade balance. Bulgarian exports in January amounted to BGN 1.798 billion, up 13.1% year on year, the finance ministry said. A curious fact to note is that more than half of the foreign sales, 52.9%, were destined to non-EU countries. Exports to the EU continued decreasing in January.

Autos
Decrease in car sales slows down

The drop in new car sales has slowed down since the beginning of the year, data of the association of automobile manufacturers and their authorised dealers show. A total of 2,478 cars were sold in the first two months of 2010, down 44.3% year on year. However, sales in February rose 13.6% on January to 1,318 automobiles. However, only six motorcycles were sold in the first two months of 2010, down 57% on the year-ago period. Truck and bus sales slumped 45.12%. France's Peugeot was the market leader with a total of 265 vehicles sold (10.6% of all sales). It was followed by US Ford (9.6%), Romania's Dacia (8.8%) and Volkswagen (8.15%).

BSE
Bond deals make up 71% of total turnover on BSE

The indexes of the Bulgarian Stock Exchange (BSE) continued falling on Tuesday. BGREIT hit a seven-week bottom, losing 0.64% of its value and closing at 43.77 points. The blue-chip index Sofix dropped 0.65% to 421.79 points. BG40 of the most traded stocks reached 117.42 points, down 0.18%. BGTR30 of the best performers in total return decreased 0.10% to 327.54 points at close of session. Bond deals amounted to BGN 1.6 million and accounted for 70.7% of the total turnover. Corporate bonds were transferred between institutional investors for no specific reason, said brokers. The interest in debt securities is generally poor and Tuesday's sales were just single deals.

Investors shun new stock issues

Raising capital on BSE becomes increasingly difficult for companies

Capital market investors and public companies are becoming increasingly uninterested in new issues, a Pari daily's survey shows. Since the beginning of the year the Financial Supervision Commission (FSC) has registered the share issues of Health & Wellness REIT and Bulgarian River Shipping, as well as Enemona's warrants. All three subscriptions finished in 2009, raising a total of BGN 24.73 million. The three companies are the only ones to have listed shares for trade on the Bulgarian Stock Exchange (BSE) in 2010.

Subscriptions

Two initial public offerings were conducted in the first two months of the year. On February 24 blue chip Enemona announced the successful completion of its capital increase with privileged shares. A touch above 1.1 million shares were subscribed, i.e. 18.5% of the

5.97 million securities offered. The minimum amount of shares required to be sold for the issue to be considered successful was 1 million. The Bulgarian market performed well in the subscription, Enemona corporate policy director Prokopi Prokopiev said when the warrants were offered for trade. In his words the crisis in Greece had a negative effect on the issue, as the interest of Greek investors was poor. A company statement showed that Bulgarian institutional investors subscribed 65% of the privileged shares, foreign professional investors, 16%, Bulgarian non-institutional players, 16% and foreign ones, 3%.

Imoti Direct REIT, which is owned by Bulgarian American Credit Bank, also had a successful capital raise. The company offered BGN 60,000 shares with a par and issue value of BGN 10. The securities have not been yet listed for trade on the stock exchange.

The factors for the poor interest are complex, TBI Asset Management's Svetoslav Ve-

Forecast
Recovery to boost investors' interest

- Professional investors say public offerings will attract more interest when the economy starts recovering and foreign players return.
- That will most probably happen in the second half of 2010, Svetoslav Velinov forecast.
- The new issues in 2010 will double as compared with 2009, Ilian Skarlatov predicted.

linov commented. According to Capman board of directors chairman Nikolay Yalamov, financing is sought when business expands, which is not the case at present.

Revival

After Enemona failed to give the much-needed push to the market, investors pinned their hopes on another blue chip: Industrial Holding Bulgaria. The management board de-

cidated to raise the company's capital by BGN 14.6 million and is looking for BGN 20.42 million on the market. The prospectus has not been yet approved by the FSC. IH Bulgaria will attract much interest, because BGN 20 million or so is a small issue for such a company, KBC Securities executive director Ilian Skarlatov pointed out. KBC was intermediary in the placement of Enemona's warrants and privileged shares. The holding enjoys better liquidity; it is included in Dow Jones' indexes and is well known to foreign investors, Skarlatov added.

The last prospectus approved so far is that of Ruse-based Septona Bulgaria. The company will offer 1.4 million new shares for BGN 7.2 million. Capman has been picked as issue intermediary. We hope the securities will attract the interest of investors like the pension companies, which have enough resources, Yalamov said. Septona was listed on the BSE on January 14, 2009 but no deals have been closed in its shares so far.

ИНВЕСТИТОР

Редактор:
Мирослав Иванов
mivanov@pari.bg
тел. 4395-867

Реклама:
Станислава Атанасова
satanasova@pari.bg
тел. 4395-851

Стратегия

Бизнесът настоява Дянков спешно да пусне държавни дружества на БФБ

► Каквото и да правим, не можем да очакваме българският капиталов пазар да изживее голям бум през тази година, прогнозира Петър Чобанов, председател на Комисията за финансов надзор

Продажбата на държавни пакети през борсата може да послужи като катализатор за възстановяване на капиталовия пазар

Представители на бизнеса и Българската фондова борса искат възможно най-бързо държавата да качи за търговия на борсата миноритарни държавни дялове от енергийните компании „Български енергиен холдинг“, „Булгартрансгаз“, АЕЦ „Козлодуй“, НЕК, „Булгаргаз“, „Електроенергиен системен оператор“, ТЕЦ „Марица Изток 2“ и електроразпределителните

дружества. Това стана ясно на кръгла маса - „Капиталовият пазар в България - накъде след кризата“.

Катализатор

Продажбата на държавни пакети през фондовия пазар може да послужи като катализатор за възстановяване на капиталовия пазар, твърдят играчи на борсата. Според бизнеса това ще привлече силен интерес от страна на чуждестранните инвеститори и ще генерира допълнителни приходи в бюджета.

За първи път съм привърженик на държавна намеса на пазара, коментира Камен Колчев, председател на съвета на директорите на „Елана

финансов холдинг“.

Прогнози

Листването на държавни дружества на борсата не е панацея, а ще има само еднократен ефект, коментира финансистът Андрей Пръмов. Според него увеличаването на капитала на БФБ е начин да се привлекат инвеститори, без държавата да продава дела си в борсовия оператор.

Каквото и да правим, не можем да очакваме българският капиталов пазар да изживее голям бум през тази година, прогнозира Петър Чобанов, председател на Комисията за финансов надзор.

Магдалена Иванова

Положението на борсата е крайно незавидно

Ситуацията, в която се намира борсовият оператор, е крайно незавидна. За съжаление днес трябва да се откаже от идеята, която застъпвах до преди 6 месеца, че капиталовият пазар първи и в най-висока степен отразява очакванията за развитието на икономиката.

Листването на държавни дружества на борсата не е панацея, а ще има само еднократен ефект. А увеличаването на капитала на БФБ

Андрей Пръмов, финансист

е начин да се привлекат инвеститори, без държавата да продава дела си в борсовия оператор. Но в крайна сметка ключовият проблем е липсата на ликвидност.

Котировки

Юробанк ще покрива книгата на „Енемона“

Българската фондова борса регистрира „ИП Юробанк И Еф Джи България“ АД като маркетмейкър на обикновените акции на „Енемона“

АД. Решението за това е взето от съвета на директорите на Българската фондова борса по време на вчерашното му заседание. Дата за допускане до търговия е 12 март 2010 г. Срокът на договора между маркетмейкър

и „Енемона“ е една година. Минималната стойност на котировката в парично изражение към момента на въвеждането ѝ е 2500 лв. Максималният размер на отклонението в процент между цените на котировките „купува“ и „продава“ е 5%.

Инвеститори новите емисии

Увеличенията на капитала стават все

Инвеститорите на капиталовия пазар и публичните компании стават все по-незаинтересовани към последващите емисии акции. Това показва проучване на в. „Пари“ за новите книги, които се пускат на БФБ като увеличение на капитала.

От началото на 2010 г. Комисията за финансов надзор е вписала в публичния регистър новите акции на „Хелт Енд Уелнес“ АДСИЦ, „Параходство Българско речно плаване“ АД и варантите на „Енемона“ АД. И трите подписки приключиха през 2009 г., като от тях бяха набрани 24.73 млн. лв. Това са и трите дружества, които са качили нови акции за търговия на БФБ от началото на 2010 г.

Погнуски

Две първични предлагания бяха осъществени през първите два месеца на тази година.

На 24 февруари синият чип „Енемона“ АД обяви за успешно увеличението на капитала с привилегирани акции. Подписката приключи със записване на малко над 1.1 млн. лв. книга, или 18.5% от предложените 5.97 млн. акции. Изискването беше да се запишат минимум 1 млн. нови книги. Българският пазар се представи добре

при записването, каза при старта на търговията с варантите Прокопи Прокопиев, директор „Корпоративна политика“ в „Енемона“. По думите му кризата в Гърция се е отразила негативно, тъй като е понижала интереса на гръцките инвеститори към емисията. От обявление на синия чип стана ясно, че българските институционални инвеститори са записали 65% от привилегированите акции, а чуждестранните професионални - 16%. Българските неинституционални играчи също записаха 16%, а чуждите само 3% от плашираните привилегировани книги.

Новоучреденият фонд „Имоти Директ“ АДСИЦ, където БАКБ е 100% собственик на капитала, също приключи успешно увеличението на капитала. Компанията пусна 60 хил. лв. с номинална и емисионна стойност 10 лв. Все още книгата не са качени за търговия на борсата.

Факторите за ниския интерес са комплексни, коментира Светослав Велинов от „Ти Би Ай Асет Мениджмънт“. Според председателя на борда на директорите на финансовата група „Капман“ Николай Ялъмов финансирането се търси, когато бизнесът върви нагоре. Засега не

Нови емисии на БФБ

Брой книга

„Хелт Енд Уелнес“ АДСИЦ

150286

7514300

28.12.09

5.02.10

° Потвърден проспект от КФН на 24 февруари
*** Решение на УС за увеличение на капитала от 15 февруари

виждам бизнесът на българските дружества да върви нагоре, добави Ялъмов.

Развиване

След като „Енемона“ не даде необходимия тласък на пазара, надеждите на инвеститорите са предлагането на друг син чип - „Индустри

Финансиране се търси, когато бизнесът на компаниите расте

Надяваме се да има интерес към книгата на „Септона“, но в момента е трудно да го прогнозирам. Пенсионните компании са тези, които имат голям ресурс и вероятно ще се включат. Обикновено финансиране от банки или от капиталовия пазар се търси, когато бизнесът върви нагоре. Тогава компаниите имат нужда от ресурс за развитие на нови проекти и окрупняване на бизнеса. Засега не виждам бизнесът на българските дружества да върви нагоре. Борсата е отражение на реалния сектор. Надявам се пред-

Николай Ялъмов, „Капман“ АД

„Държавата като разпределител на средства е най-големият длъжник на компаниите в момента“

лагането на „Септона“ да раздвижи пазара.

Държавата като разпределител на средства е най-големият длъжник на компаниите в момента - около 2 млрд. лв. от ДДС или забавени разплащания. При тази ситуация бизнесът трудно би поел глътка въздух. Докато не се изчистят тези плащания, решението е да навлезат ударно средства от европейските фондове, което в момента не е факт. Ако не се променят нещата, 2010 г. няма да е по-добра при набирането на капитал от борсата.

ГЛОБАЛ ИНВЕСТ

РЕПО СДЕЛКИ С АКЦИИ

02/ 9 559 555
02/ 9 554 140

Цитат

” Не бих казал, че кризата е приключила, а че вероятно сме във втория ѝ етап

► **Доминик Строс-Кан**, директор на Международния валутен фонд

Цифра на деня

11.108

► млрд. лв. е пазарната капитализация на фондовата борса след края на търговската сесия вчера

И емитенти загърбиха и на фондовата борса

по-проблемни при набиране на средства през БФБ

Набрена сума, лв.	Дата на приключване на подписката	Дата на въвеждане за търговия			
"Параходство Българско речно плаване" АД	"Имоти Директ" АДСИЦ	"Енемона" АД - варианти	"Енемона" АД - привилегирани акции	"Септона България" АД*	"Индустиален холдинг България" АД***
6749999	60000	5966792	1102901	1391250	14585372
16199997.60	600000	1014354.64	10940777.92	7234500	20419520.80
14.12.09	25.02.10	30.12.09	24.02.10	—	—
24.02.10	—	2.03.10	—	—	—

Източник: БФБ и КФН

лен холдинг България" АД да доведе до съживяване на интереса. Управителният съвет на дружеството реши да увеличи капитала с до 14.6 млн. лв., като търси от пазара 20.42 млн. лв. Проспектът все още не е получил одобрението на КФН. При „ИХ България”

интересът ще е голям, защото емисията е около 20 млн. лв., което е малко за подобна компания, каза Илиан Скарлатов, изпълнителен директор на KBC Securities. KBC беше посредник при пласирането на вариантите и привилегированите акции на „Енемона”. Холдингът е

по-ликвидна акция, участва в индекси на Dow Jones и е позната на инвеститорите в чужбина, добави Скарлатов.

Последният потвърден проспект за набиране на средства от пазара е на русенското „Септона България” АД. Компанията ще

пусне 1.4 млн. нови акции за 7.2 млн. лв. Посредник по предлагането е „Капман”. Надяваме се да има интерес към книгата, като пенсионните компании са тези, които могат да се включат, защото имат голям ресурс, каза Николай Ялъмов. „Септона” се качи

на БФБ на 14 януари 2009 г., но до момента все още няма сделки с книгата ѝ.

Професионалните инвеститори прогнозираха по-висока активност при публичните предлагания, когато реалната икономика тръгне нагоре и се завърнат чуждите играчи. Според

Светослав Велинов това вероятно ще е през втората половина на 2010 г. От своя страна Илиан Скарлатов изрази силен оптимизъм, като прогнозира, че новите емисии през тази година ще са два пъти повече от 2009 г.

Атанас Христов

През тази година ще има два пъти повече нови емисии на пазара

При „Индустиален холдинг България” интересът ще е голям, защото емисията е около 20 млн. лв., което е малко за подобна компания. Освен това акцията е по-ликвидна от „Енемона”, участва и в индекси на Dow Jones и е позната на инвеститорите в чужбина. Очаквам големите институционални инвеститори да упражнят правата си и да запишат полагащите им се книги. При „Енемона” бързахме да приключим с пласмента на привилегированите акции до средата на февруари, което е един от слабите месеци за капиталовите пазари. Ние вярваме

Илиан Скарлатов,
KBC Securities

” Местният пазар няма свободен ресурс, а чуждите инвеститори изчакват по-висока ликвидност

в компанията и затова KBC Securities записа книга за собствена сметка. Два са проблемите, които обуславят ниския интерес към нови емисии.

Местният пазар няма свободен ресурс, чуждите инвеститори от изчакват по-висока ликвидност, която в момента не е налице. Успокояването около Гърция вероятно ще поднови интереса към региона. През 2010 г. ще има два пъти повече нови емисии. Последните три проекта на БФБ ги направихме ние, като има още два, които са в напреднала фаза на преговорите.

Пасивни са чуждите и местните институционални инвеститори

Факторите за ниския интерес са комплексни. Икономическото възстановяване в България е доста по-слабо от това в развитите икономики, като това се отнася и за публичните компании. Отливът на чуждите играчи беше голям и засега не се вижда интерес от тяхна страна за връщане на българския пазар. Местните институционални инвеститори също остават пасивни, а като цяло риск апетитът е нисък. Всичко това обяснява ниския интерес към сегмента на увеличение на капитала и IPO. Като цяло борса-

Светослав Велинов,
„Ту Би Аї Асет Менуджмънт”

” Третото и четвъртото тримесечие вероятно ще са по-силни за новите емисии акции

та изпреварва реалната икономика, но ниският интерес говори, че икономически растеж може да очакваме след средата на годината.

Третото и четвъртото тримесечие вероятно ще са по-силни за новите емисии акции, а преди това ще има нисък интерес. При „ИХ България” беше предложена по-ниска цена от пазарната, което е компромис. Освен това емисията е малка. Чуждите инвеститори едва ли ще проявят интерес към БФБ през първата половина на годината.

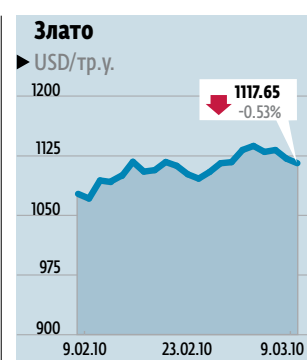

Стока на деня

0.31

▶ процента се повиши цена на ориза на борсата в Чикаго и достигна 258.8 USD/т

По време на борсовата сесия във вторник културата доби 0.8 USD към стойността си и по този начин излезе на първо място по ръст за деня сред търгуваните стоки

Цената на златото отново отбеляза понижението и по време на вчерашната сесия в Лондон достигна 1116.47 USD/тр.у. И вчера основната причина за това беше доларът, който спечели 0.63%

Цифра на деня

19.6

▶ USD загуби нерафинираната захар по време на вчерашната борсова сесия и достигна 455.92 USD/т

Цената на захарта загуби 4.13% от стойността си и така отбеляза една от най-големите си дневни загуби за последните два месеца

Добрата реколта в Южна Америка може да срина цената на царевицата

Царевицата продължи с лошото си представяне от последните три сесии и на борсата в Чикаго се котираше за 146.15 USD/т. Соята също последва това негативно движение, като там понижението стигна 0.71% до 345.8 USD/т.

Георги Георгиев
ggeorgiev@pari.bg

На борсата в Чикаго цената на царевицата стигна 146.15 USD/т, което е повишение с 1%

министерството беше записано, че през сезон 2009/2010 Бразилия ще прибере 51 млн. т царевица. Според анализатори на Bloomberg в новия доклад, който ще бъде оповестен днес, корекцията ще бъде нагоре и очакванията са

▶ Обилните валели в Бразилия и Аржентина сринаха цената на царевицата и соята

новата реколта в страната да достигне 53.7 млн. т. За Аржентина промяната ще бъде още по-голяма, като се очаква новата оценка да е 21 млн. т,

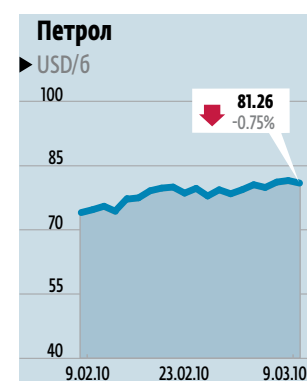
след като предишната бе едва за 17.2 млн. т. За сравнение реколтата, която беше събрана предходната година, беше скромните 12.6 млн. т.

Обилните валели, които паднаха в Бразилия и Аржентина през последните два месеца, предвещават значително по-добри добиви на зърнените култури в двете държави спрямо предишния сезон. При това развитие на нещата очакванията са да има и сериозни корекции в прогнозите на американското министерство на земеделието за добивите на двете държави през 2010 г.

Само месец по-рано в доклад на

▶ Спот цени на суров петрол

USD/б	Вид	Последна цена
СРЕДИЗЕМНО МОРЕ		
	ИРАНСКИ ТЕЖЪК	76,48
	СИБИРСКИ	77,13
	УРАЛСКИ C-F	77,13
	САХАРСКИ	80,23
СЕВЕРНО МОРЕ		
	БРЕНТ	78,75
	ОСБЕРГ	79,18
	ЕКОФИСК	79,03
	СТАТФОРД	79,74
	ФОРТИС	78,53
	ФЛОТА	77,34
	УРАЛСКИ CIF	76,96
ЗАПАДНА АФРИКА		
	БОНИ ЛЕК	81,05
	КУА ИБОЕ	80,13
	ФОРКАДОС	80,8
	КАБИНДА	79,29

▶ Спот цени на петролни продукти

USD/т	Вид	Купува	Продава	Условия на доставка	Спецификации
	БУТАН С	740	750	CIF	
	ПРОПАН	745	755	CIF	
	БЕНЗИН СУПЕР	691	693	CIF	
	БЕНЗИН СУПЕР	757	759	FOB	
	АВИОГОРИВО	647,5	647,5	FOB	
	НАФТА	742	744	CIF	
	ГАЗБОЛ	653,5	647,5	CIF	
	ДИЗЕЛЪ	659	661	FOB	50PPM
	МАЗУТ	468	470	CIF	1.0%HSFO
	МАЗУТ	443	445	CIF	3.5%HSFO

▶ Цени на цветни метали

USD/т	Метал	Цена на разплащане	Купува 3 м.	Продава 3 м.
	МЕД	7395	7426,25	7431,5
	КАЛАЙ	17250	17302	17399
	ОЛОВО	2206	2226	2228
	ЦИНК	2318,5	2343	2346,5
	АЛУМИНИЙ	2200,5	2232	2232,75
	НИКЕЛ	21945	21961	21975
	АЛУМИНИЕВА СПЛАВ	1980	1980	2000

▶ Спот цени на благородни метали

USD/тройунция	Метал	Купува	Продава	Най-висока	Най-ниска
	ЗЛАТО	1112,25	1112,75	1125	1108,88
	СРЕБРО	16,95	16,99	17,25	16,86
	ПЛАТИНА	1570,5	1574,5	1602	1567,75
	ПАЛАДИЙ	457	459,1	475	452,15

▶ Срочни цени на пшеница

USD/т	Произход/място на доставка	Вид	Условия на доставка	Март
	МЕКСИКАНСКИ ЗАЛИВ	ХЛЕБНА	FOB	193,25
	АВСТРАЛИЯ	ХЛЕБНА	СПОТ	481,74
	ФРАНЦИЯ РУАН	ХЛЕБНА	СПОТ	167,88
	АНГЛИЯ	ХЛЕБНА	ИЗТ. БЪРЯГ	166,16
	ГЕРМАНИЯ	ХЛЕБНА	CIF БАЛТИЙСКО МОРЕ	-
	УНГАРИЯ	ХЛЕБНА	CIF УНГАРИЯ	-
	УКРАИНА	ХЛЕБНА	FOB ЧЕРНО МОРЕ	200,26
	РУСИЯ	ФУРАЖНА	FOB ЧЕРНО МОРЕ	136,61

▶ Срочни цени на агрокултури

Вид	Борса	Единица	Април
Царевица	CBOT	USD/bu.	371,25
Ечемик	ASE	USD/MT	131,59
Памук	NYBOT	USD/lb.	81,68
Какао	NYBOT	USD/MT	2773
Кафе	NYBOT	USD/lb.	130,5
Рапица	ASE	USD/MT	370,08
Ориз	CBOT	USD/cwt	12,97
Обес	CBOT	USD/bu.	226,5
Соя CBOT	USD/bu.		941,25

▶ Срочни цени на агропродукти

Вид	Борса	Единица	Април
Захар	NYBOT	USD/lb.	20,66
Соево масло	CBOT	USD/lb.	40,04
Портокалов сок	NYBOT	USD/lb.	146,5
Мляко	CME	USD/cwt	12,58
Обезмаслено мляко	CME	USD/cwt	106,5
Масло	CME	USD/lb.	148
Денатуриран етанол	CBOT	USD/gal.	1,68

Борси: CBOT - Чикагска стокова борса; CME - Чикагска търговска борса; NYBOT - Нюйоркска стокова борса; ASE - Австралийска стокова борса
Мерни единици: 1 бу. соя = 27.216 kg.; 1 бу. царевица = 25.4016 kg.; 1 бу. обес = 15.4224 kg. 1 lb. = 0.4536 kg.; 1 MT = 1000 kg.; 1 cwt = 50 kg.; 1 gal. = 3.785 л.; 1 USD = 1 U.S. cent

Източник: Bloomberg

SOCIETE GENERALE
Asset Management

SOCIETE GENERALE
ЕКСПРЕСБАНК

SGAM Фонд – подфондове предлагани в България	Валута	Емисионна стойност				Цена при обратно изкупуване (нетна стойност на активите на единица) за дата 9.03.2010		
		Клас А – до 25000 EUR/USD	Клас А – над 25000 EUR/USD*	Клас В	Клас Р	Клас А	Клас В	Клас Р
Подфонд								
SGAM ФОНД "КИТАЙСКИ АКЦИИ"	USD	23,7108	23,5968	3685,1962	372,6099	22,7988	3 648,7091	365,3038
SGAM ФОНД "АКЦИИ ОТ ИЗТОЧНА ЕВРОПА"	EUR	26,6701	26,5419	2813,6459	102,0000	25,64	2785,79	100
SGAM ФОНД "АКЦИИ ЕВРОЗОНА СТОЙНОСТ"	EUR	109,3203	108,7947	1127,3451	82,5723	105,12	1116,18	80,95
SGAM ФОНД "АКЦИИ ГЛОБАЛНА ЕНЕРГИЯ"	USD	18,5008	18,4118	1525,2313	94,4045	17,79	1510,13	92,55
SGAM ФОНД "АКЦИИ ЗЛАТНИ МИНИ"	USD	31,7623	31,6096	3241,9688	0,0000	30,54	3209,87	0
SGAM ФОНД "АКЦИИ НА ВОДЕЩИ ЕВРОПЕЙСКИ КОМПАНИИ"	EUR	28,1656	28,0302	872,7498	82,2893	27,08	864,11	80,68
SGAM ФОНД "ГЛОБАЛНИ АКЦИИ"	USD	29,1349	28,9948	1345,8827	102,0000	28,01	1332,56	100
SGAM ФОНД "АКЦИИ НА ВОДЕЩИ АМЕРИКАНСКИ КОМПАНИИ"	USD	23,7493	23,6352	1268,6004	131,0849	22,84	1256,04	128,51
SGAM ФОНД "ЕВРОПЕЙСКИ ОБЛИГАЦИИ"	EUR	40,6377	40,4394	1433,7523	0,0000	39,65	1426,62	0
SGAM ФОНД "СВЕТОВНИ ОБЛИГАЦИИ"	USD	42,6414	42,4334	1715,1884	0,0000	41,6	1706,66	0,0000
SGAM ФОНД "ПАРИЧЕН ПАЗАР (ЩАТСКИ ДОЛАРИ)"	USD	не се предлага	15,9110	1222,4214	не се предлага	15,83	1216,34	не се предлага
SGAM ФОНД "ПАРИЧЕН ПАЗАР (ЕВРО)"	EUR	не се предлага	27,5492	1226,4805	не се предлага	27,41	1220,38	не се предлага

Обявените цени са в дадената валута и са валидни за поръчки, подадени през предходния работен ден до 11.30 часа. Поръчки, подадени след 11.30 часа се считат за направени на следващия работен ден. Мин. сума за първоначалната инвестиция в SGAM Фонд "Паричен пазар - щатски долара" и SGAM Фонд "Паричен пазар - евро" клас А е 100 000 EUR/USD.

Дистрибутор: Сосиете Женерал Експресбанк, www.sgexpressbank.bg; информация на тел.: 0 800 18 888. 9.00 ч - 19.00 ч всеки работен ден, 10.30 ч - 14.00 ч в събота

Паралелно евро може да е изход от гръцката криза

Валутен борд в южната ни съседка е невъзможен

С помощта на феномена "черен лебед" може да се обобщи всяко рядко или случайно събитие, което е непредсказуемо или трудно предвидимо, има огромно въздействие и може да се обясни лесно, но със задна дата, твърди писателят Насим Талеб. Дан Люис от базирания в Лондон Център за икономическа политика смята, че фискалната криза в Гърция се е превърнала в "черния лебед" на Европа подобно на ипотечната криза от 2007 г. или терористичните атаки в САЩ от 2001 г., пише Wall Street Journal.

Всички обвиняват гръцкото правителство във фискална безотговорност, защото е прикривало размера на своите задължения и е харчило повече, отколкото има. Други икономисти като Пол Кругман обаче смятат, че фискалната криза в Гърция се дължи всъщност на допуснати при създаването на еврото грешки, които са предпоставка за асиметрични шокове в икономиката на еврозоната.

Още преди официалното създаване на еврозоната много икономисти са предупреждавали политическите фигури в Европа, че липсата на силен политически съюз, единна фискална и данъчна политика ще затрудни функционирането на еврото и ще засили класовото разделение между страните в еврозоната.

Варианти

Най-широко дискутираните варианти за справяне с гръцката криза са два: излизане на страната от еврозоната (доброволно или не) или прилагане на драконовски мерки, с които да се елиминира

бюджетният дефицит и да се гарантира строга фискална политика. Първият вариант засега изглежда немислим, защото би довел до икономически колапс и хиперинфлация в Европа.

Болезнените съкращения на бюджетния дефицит са другият сценарий, който изглежда най-вероятен. Те обаче няма да поправят основния недостатък на еврото, което не е проектирано по такъв начин, че да отговори на особеностите на отделните икономики в Европа.

Дан Люис прави паралел между ефективното функциониране на щатския долар и еврото, като казва, че при въвеждането на долара населението на САЩ е било по-малко от това на еврозоната, а мобилността на работната ръка там винаги е била много висока.

В същото време движението на работна ръка в Европа е много слабо, преди към Европейския съюз да се присъединят по-слабо развитите и бедни икономики от Източна и Централна Европа.

Най-голямата ирония е, че повечето източноевропейски намираат препятания в страни от ЕС, които са извън еврозоната, и най-вече във Великобритания.

По този начин по-гъвкавият пазар на труда в Обединеното кралство, който има сравнително либерална миграционна политика, е изиграл ролята на клапан за еврото, като е дал шанс на европейските страни да изнесат част от своята безработица и да отложат допълнително своя преход към динамична и либерална пазарноориентирана икономика.

► Финансовата криза стана причината за вълна от стачки в Гърция

Асиметрия

Разбира се, мобилността на работната ръка не е единственият критерий за оптимално ефективна валутна зона. Важна е и способността на всяка отделна страна в рамките на валутната зона да устои на асиметрични шокове в икономиката.

Понякога такива шокове имат положителен ефект, както в Ирландия - огромен приток от преки чуждестранни инвестиции влиза в страната след въвеждането на нисък корпоративен данък.

Това води до прегряване на икономиката, която управляващите нямат възможност да охладят с помощта на по-високи лихвени проценти заради липсата на самостоятелна парична политика след въвеждането на еврото.

Ирландия обаче налага жестоки ограничения в публичния сектор, които се оказват много сурови и с бързи резултати. Финансовото състояние на страната се подобрява значително само в рамките на една година, както в Канада и Швеция. Неслучайно преди година суаповете за защита от фалит на Ирландия скочиха до рекордните 377 базисни пункта, което е близо до нивото, където се намира Гърция, но сега вече са много по-близо до тези на Германия.

Мерки

Гърция може да прибегне до драстично съкращаване на разходите и заплатите

в публичния сектор по примера на Ирландия, Австралия, Швеция и Канада. Засега обаче съмненията, че страната наистина ще поеме по този път, надделяват заради репутацията на Гърция на социална държава.

Другият вариант е Гърция да въведе валутен борд, но това не е възможно, защото страната не разполага с достатъчно валутни резерви. Третата опция е излизането от еврозоната и преминаването към плаваща валута. Това обаче е най-песимистичният сценарий, който може да доведе не само до несъстоятелност на Гърция, но и до сериозен трясък на финансовите пазари и дестабилизиране на световната икономика. Дан Люис предлага по-различен вариант за изход от гръцката криза - единната валута да се модифицира по такъв начин, че да отговори на икономическите различия между отделните страни. За тази цел еврозоната може да подкрепи с резервите си по-нисък обменен курс за паралелна на еврото валута за по-малките държави, която може да е с до 20% поевтина.

Разходи

Това ще е свързано с агресивното намаляване на разходите в публичния им сектор, като паралелната валута може да се нарече евро-2" или дори Euro Club Med.

Тя, разбира се, ще бъде

в обращение само временно, докато финансовата криза в Европа отmine и банките възстановят своята капиталова база, което ще им позволи да отпускат заеми при по-ниски лихви. Дан Люис дори предлага на по-малките държави в Европа, които искат да се присъединят към еврозоната, да се обединят в отделна валутна зона, вместо да въвеждат скъпото евро. Сред страните, които се смятат за спасителна надежда за еврото, са Естония и България.

В крайна сметка авторът на

анализа, цитиран от Investor.bg, прави заключение, че спасяването на Гърция или изхвърлянето на страната от еврозоната ще докаже едно и също нещо - че единната валута не работи по един и същи начин за всички страни от еврозоната. Той съветва да се анализира по-сериозно възможността за временно въвеждане на паралелна на еврото валута, защото, макар и да изглежда непрактично и политически безвкусно, това решение може да помогне за избягването на подобни кризи в бъдеще.

► Кризата в Гърция показва, че единната валута не работи по един и същи начин в различните страни от еврозоната

О Б Я В А

"ЛОЗАНА" ЕАД
ОБЯВЯ КОНКУРС 22. 03. 10 г.
ЗА ОТДАВАНЕ ПОД НАЕМ НА СЛЕДНИТЕ ПОМЕЩЕНИЯ:

I. София, кв. "Орион", ул. "3020" № 11

№ 1: склад - 174 кв. м;

II. София, кв. "Обча купел", ул. "Коломан" № 1

№ 1: обемни клетки - 45 кв. м.;

III. София, ул. "Варна" № 50 - битов комбинат

№ 1-склад-88 кв.м

Конкурсни книжа -120 лв. с ДДС, могат да бъдат закупени от 10.03.10 г. до 19.03.10 г. 6кл., от 10.00 ч. до 16.00 ч., в административната сграда на "Лозана" ЕАД, София, ул. "Страхил войвода" № 2, III етаж -счетоводство.

Телефон за информация: 948-60-18

СЪОБЩЕНИЕ

Арбитражният съд към Българската търговско-промишлена палата организира курс за обучение на млади арбитражи - **първо ниво (за начинаещи)**, който ще се проведе в периода 20 март - 15 юни 2010 г. в сградата на БТПП: гр.София, ул. "Искър" № 9, ет.2.

Допълнителна информация за курса и за регистрация на участниците може да се получи от сайта на Палатата www.bcci.bg. Краен срок за потвърждение: **18 март 2010 г.** За контакти: тел.: 02/8117476, 8117551, факс: 02/987 32 09, e-mail: atakar@bcci.bg; tradereg@bcci.bg.

Островите на съкровищата

Високи национални данъци карат инвеститорите да търсят офшорни убежища

Масштабните програми за спасяване на банките и пакетите икономически стимули на правителствата изпразниха доста хазни по света. Повече от ясно е, че закъсалите държави трябва да направят нещо, за да попълнят касите си.

За много заможни хора обаче действията на властите ще бъдат нещо като наказание за техния успех и богатство. Някои от тях казват, че както богатството им, така и структурите, в които го държат, са станали обект на атаки.

Сигнали

Един от първите сигнали за това беше атаката срещу офшорните центрове, която поведоха много големи правителства и която беше подета от международни организации като Европейския съюз, G-20 и Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР).

Офшорните центрове като Джърси, Гърнси, остров Ман, Британските Вирджински острови и Каймановите острови бяха поставени в една група под общия етикет "данъчни убежища", независимо че следват различни правила. Беше създадено впечатлението, че единствената причина човек да прави бизнес на някое от тези места е да скрие данъци от своето правителство.

Много офшорни центрове от години въвеждат правила, които да гарантират, че богатството, което се управлява чрез тях, идва от законни източници и че те не се използват за неправомерно избягване на данъци. Въпреки това обаче в един момент изглеждаше, че репутацията на всички тези центрове може да пострада от действията на международната общност. Без съмнение това беше тревожно време за свръхбогатите и за професионалистите, които се грижат за техните пари.

Нюанси

В крайна сметка ОИСР въведе тристъл-

бова система, която включва бял списък за тези офшорки, които отговарят на международно съгласуваните стандарти за данъчно сътрудничество. Те трябва да са подписали 12 двустранни споразумения, с които страните се ангажират да си сътрудничат по данъчните въпроси чрез обмен на информация.

Някои зони веднага намериха място в белия списък. Много други попаднаха в сив списък, което означава, че са се съгласили да прилагат международните стандарти, но още не са ги въвели напълно. Тези пък, които не бяха приели стандартите, се озоваха в черен списък. Това ги накара бързо да преразгледат правилата си и сега черният списък практически не съществува, тъй като няма

офшорен център, който да не е поел ангажимент да спазва международните стандарти.

Фактори

В професионалната общност отдавна се знае, че съществува неофициална класификация на офшорните центрове - едни, които привличат качествен и законен бизнес, и други, където правилата са по-свободни и е възможно да се развива незаконен бизнес. Действието на ОИСР в началото като че ли отразяваха тази представа. Но увеличаването на зоните в белия списък поставя под въпрос ползата от белия списък, който трябва да помага на клиентите да изберат къде да държат богатството си.

Клиентите трябва да имат предвид и други фактори,

когато решават къде да инвестират парите си, твърди Стив Майкълджон от юридическата фирма Ogier. Такива например са наличието на добри консултанти в съответните зони, качеството на банковата общност и на съдебната система. Разбира се, за хората може да е трудно да преценят тези фактори и затова трябва да потърсят професионален съвет.

Данъци

Не само атаките срещу офшорните центрове обаче се отразяват негативно на заможните хора. Дори и британското правителство беше обвинено, че предприема действия в ущърб на богатите. Това, което провокира най-много критики, беше въвеждането на

50% данък доход за хората, които печелят над 150 хил. GBP годишно. Мярката влиза в сила от април. Това е най-високата ставка на подоходен данък от 1988 г. насам.

Съвсем основателно съществуват страхове, че вдигането на ставката може да накара много заможни предприемачи да напуснат Великобритания, за да избегнат високия данък. Според юридически консултанти именно 50% е психологическата бариера, която може да провокира отлив на капитали. Предлаганата по-рано най-висока ставка от 45% много по-малко е притеснявала клиентите.

Обратен ефект

Решението може да изиграе лоша шега на

приходната администрация. Ако хората с високи доходи масово предприемат тази стъпка, събираемостта рязко ще спадне. Според независимата консултантска организация Centre for Economics and Business Research увеличаването на данъка ще свие приходите на правителството с 800 млн. GBP и ще принуди около 25 хил. големи данъкоплатци да напуснат страната.

Може да има и други сериозни последици в дългосрочен план. Голяма част от хората, които ще трябва да плащат 50% подоходен данък, са предприемачи. Именно техният бизнес осигурява приходите в хазната и стимулира цялата икономика.

Тристан Блайт, Raconteur

Великобритания Ограничават смяната на местожителство

С вдигането на подоходните данъци във Великобритания все повече големи данъкоплатци ще се опитат да сменят постоянно си местожителство, твърдят наблюдатели. Това обаче става все по-трудно.

Доскоро британците трябваше да отсъстват от страната за непрекъснат период от поне 90 дни годишно, за да докажат, че постоянно им местожителство не е в Обединеното кралство. Няколко съдебни дела през последните години показват, че нещата вече не са толкова прости.

Последното голямо дело беше на милионера предприемач Робърт Гейнс-Купър. Миналия месец апелативният съд реши, че той трябва да плати данъци във Великобритания, въпреки че компанията му е базирана на Сейшелските острови и той е стоял в страната по-малко от 91 дни.

Съдиите прецениха, че независимо от тези обстоятелства Великобритания е останала основен център на неговия живот и бизнес.

Сега хора като него трябва да докажат, че са прекъснали всички връзки с Великобритания, за да бъдат освободени от данъци в страната.

БАНКИ И ЗАСТРАХОВАНЕ

Репортаж:
Радослава Димитрова
rdimitrova@pari.bg
tel. 4395-823

Реклама:
Станислава Атанасова
satanasova@pari.bg
tel. 4395-851

Подобрено

Пощенска банка с нови условия по заеми

Пощенска банка пуска жилищен кредит с подобрени условия "Сигурен дом", съобщиха от трезора. Лихвата по него е фиксирана за първите две години и е в размер на 7.35% за евро заеми, обясниха още от банката. Условието,

за да се ползва тази лихва, е кредитополучателите да получават заплата си по сметка в Пощенска банка. Кредитът може да се използва за покупка на жилище, ремонт и домашни подобрения, строеж или довършителни работи по жилищни имоти. Максималната сума, която може да изтеглят кредитополучателите, е 500 хил.

EUR със срок на погасяване 35 години. Банката предлага финансиране до 80% от стойността на имота. Условията на заема предвиждат и възможност за допълнително намаляване на лихвата за изрядни кредитополучатели след първите две години за остатъчния период на заема, обясниха от банката.

Резултати

Банка Пиреос отчете 45.9 млн. лв. печалба за 2009 г.

Нетната печалба на Банка Пиреос България е 45.9 млн. лв. Общо активите на банката в края на годината са 3.6 млрд. лв. Депозитната база се увеличава с 3% и достига общо 1.3 млрд. лв., посочват от банката. Най-голям ръст се наблюдава в депозитите на граждани, където новопривлечените средства са на стойност 144 млн. лв. Нетният лихвен приход на банката е 135 млн. лв. Неослужваните кредити в края на миналата година са 2.4%.

Р. Димитрова | pari.bg

Продукт

МКБ Юнионбанк подобрява условията по ипотечи

МКБ Юнионбанк отново подобрява условията по ипотечния заем "Домът". Лихвата за първата година се понижава с 0.55% и достига 7.40% в евро при ползване на "Комфорт+", посочиха от трезора. Банката увеличава и максималния процент на финансиране спрямо пазарната оценка на недвижимия имот на 80%. Максималният срок на финансиране е 35 години. Банката предлага на клиентите си, които получават ипотечен кредит, да им бъде издадена кредитна карта VISA Classic или VISA Gold с лимит до 5% от размера на заема.

Р. Димитрова | pari.bg

Кредитиране ПИБ пуска нов бизнес кредит

ПИБ пуска нов заем за малки и средни предприятия. Банката предлага "Инвестиционен кредит, гарантиран от Националния гаранционен фонд". Той осигурява дългосрочно кредитиране за малки и средни предприятия. Парите от заема може да се използват за различни инвестиционни проекти. Максималният му размер може да бъде 500 хил. лв. Кредитът, гарантиран от Националния гаранционен фонд, се отпуска на предприятията по силата на споразумение между двете институции за издаване на портфейлна гаранция в размер на 10 млн. лв., допълниха от банката.

Р. Димитрова | pari.bg

Онлайн банкирането завзема пазара

Банките пускат нови електронни услуги и продукти

Банките подготвят още нови продукти, които ще са свързани с електронното банкиране. То навлиза все повече на пазара, обясниха bankerите. Бъдещето на банковия сектор ще е "банката в джоба на клиентите", посочиха експерти от УниКредит Булбанк. Ако клиентите досега избираха банка по джоба си, сега ще могат да сложат банката "в джоба си", обясниха още от трезора. Според специалистите от УниКредит Булбанк скоро клиентите на по-големите банки в България ще се радват на разнообразни активни услуги, до които ще имат достъп и от мобилния си телефон.

Развитие

Всеки месец има все повече регистрации във виртуалния ни клон, заяви Милка Тодорова, директор "Банкиране на дребно" в Първа инвестиционна банка. За последното тримесечие на 2009 г. Райфайзенбанк отчете 16% ръст на клиентите в системата за онлайн банкиране. Вече почти всеки десети българин е ползвал или ползва периодично различни електронни справочни и платежни услуги на банкомат, ПОС терминал или през специализирани страници в интернет. Транзакциите, извършени по

►Онлайн банкирането ще става все по-привлекателно за клиентите

този "алтернативен начин", се удвояват ежегодно в последните няколко години, обясниха от УниКредит Булбанк.

Възрастовата граница на потребителите на електронни банкови услуги непрекъснато се повишава, посочиха от различните трезори у нас. От УниКредит Булбанк посочиха, че доскоро горната възрастова граница на клиентите е била между

40 и 45 години, а сега и 60-годишните потребители не са изключение.

Предимства

Клиентите предпочитат онлайн банкирането, защото е много удобно, обясни Милка Тодорова. То е голямо удобство, защото дава достъп на клиентите до средствата им във всяко време на денонощието, допълни тя.

Според нея друго предимство е, че онлайн банкирането спестява много време.

Извършване на превод през интернет банкиране отнема на потребител максимум 3 минути, а извършване на превод в банков офис - около 17 минути, посочиха от УниКредит Булбанк. Банките предлагат и по-ниска цена за преводи през електронен канал.

Прогноза

От УниКредит Булбанк прогнозираха, че скоро не само лихвите ще бъдат критерии за избор на банка, а и функционалното разнообразие в интернет банкирането. Печеливши от конкуренцията в електронните услуги, която се наблюдава между трезорите, ще бъдат клиентите, обясниха от различните банки у нас.

Радослава Димитрова

Лошите кредити още не са проблем за банковата система

►Справянето с влошаването на кредитните портфейли е едно от предизвикателствата, обясни преди време изпълнителният директор на Пощенска банка Асен Ягодин

СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

Секторът има достатъчно буфери, за да се справи с необслужваните заеми, твърдят експерти от Юробанк И Еф Джи

Тенденцията за увеличение на необслужваните кредити ще продължи и през 2010 г., става ясно от анализ на Юробанк И Еф Джи, която е собственик на Пощенска банка. Въпреки това банковият сектор има достатъчно буфери, за да се

справи с лошите кредити, коментира експертите на групата.

Резултати

Банковата система в България е с едни от най-добрите резултати в Централна и Източна Европа, посочват анализаторите от Юробанк И Еф Джи. Капиталовата адекватност на сектора е 17.6%, а съотношението на капитала към активите е 12.7%, посочват те. Това също е причина за спокойствие по отношение на увеличението на лошите кредити.

Кредитиране

Условията за кредитиране в страната продължават да са трудни, се посочва в анализа. Причината за това е липсата на финансиране. Според експертите на банката високото съотношение на депозити към кредити - 120.5% към декември, ограничава отпускането на нови заеми, посочват експертите. Годишният темп на растеж на кредитирането на неправителствения сектор намалява с 27.8%. Към края на декември 2009 г. той е 4.5%, година по-рано е бил 32.3%.

Радослава Димитрова

Развитие**Банките подобряват сигурността на картите**

През тази година ще продължи тенденцията за увеличаване на транзакциите с карти, обясни Славка Вълкова, директор "Карты" в УниКредит Булбанк. Това

кара банките да предлагат нови услуги, които са свързани с интернет плащанията. УниКредит Булбанк подобрява сигурността на електронните плащания, които се ползват от картодържателите на Visa и MasterCard. Те ще могат да се възползват от услугата "Сигурни плащания в интернет". Чрез нея

всеки само избира лична секретна парола за картата си. MasterCard Europe и Банка ДСК пък въвеждат програма за сигурност MasterCard SecureCode. Тя дава възможност за пазаруване в интернет с кредитни и дебитни карти Maestro, които са издадени от Банка ДСК. За да се включат в про-

грамата за сигурност на MasterCard, притежателите на разплащателни карти от ДСК трябва да регистрират допълнителна SecureCode парола за картите си, поясниха от MasterCard. Целта на паролата е картодържателите да се идентифицират допълнително, докато правят онлайн транзакции.

Интервю Цветанка Крумова, изпълнителен директор на ЗАД "Армеец"

Дребните застрахователни измами са за милиони левове

По-големи печалби ще очакваме, когато се подобрят доходите от инвестиции

► **Госпожо Крумова, каква беше 2009 г. за застрахователно гружество "Армеец"?**

- Изминалата 2009 г. беше година на предизвикателствата. Въпреки финансовата криза "Армеец" приключи с ръст в премиения приход и печалбата. Нашите усилия през годината бяха насочени към организационни решения, които да ни дадат възможност да реагираме на промяната се среда и на несигурността на икономическите сценарии. Много добри резултати даде интеграцията ни с компаниите от "Химимпорт" АД, като продуктите ни вече се продават в над 300 офиса на Централна кооперативна банка АД. Продължаваме резултатното си партньорство и с "ЦКБ Живот" и "България Ер", както и със здравно-осигурителното гружество и пенсионните фондове на холдинга. Водещ момент в нашата работа продължи да бъде качествено обслужване не само при сключване на застраховките, но и когато настъпи щета. Успешни решения в тази посока са денонощният асистанс център на "Армеец", увеличаването на броя на ликвидационните центрове и мобилните групи.

► **Доколко компаниите успяха да се опълчат на икономическата криза?**

- Застраховането е бизнес, който следва процесите в икономиката, тъй като нашият продукт е в сферата на финансовите услуги. Спадът в строителството и намаляването на вноса на автомобили, ограничаването на финансирането от страна на банките и лизинговите компании оказаха най-силно отражение на застрахователния пазар. За първи път регистрирахме спад в премиения приход на пазара като цяло. Това според мен поддържа отрезвяващо, тъй като част от компаниите преосмислиха целите си и промениха пазарната си политика. Това е здравословно за целия пазар.

► **Какъв е делът на авто-**

мобилното застраховане в портфейла на "Армеец"?

- За 2009 г. делът на застраховките "Гражданска отговорност" и "Каско" е 78% в целия портфейл. Превес има полицата "Каско", която представлява около 60% от портфейла и 78% от автомобилното застраховане. Радващото в тези цифри е, че не сме зависими от "Гражданска отговорност", която се продава на ниски цени и носи големи загуби. "Каско" е нашата ключова компетентност и целта ни е да окажем комплексна услуга на клиентите си. Затова условията са много изгодни, когато клиентът избере и двете застраховки да са при нас.

► **Какъв процент от приходите ви се формира от брокери и агенти?**

- Делът им в нашия приход като цяло е в рамките на средния за целия пазар. За нас важен показател е процентът на застраховките на "Армеец" в премиения приход, който формират брокерите по дадена застраховка. Радващото е, че по застраховки, които са традиционно силни в компанията, като "Каско" и "Помощ при пътуване" този процент е значително по-висок от пазарния ни дял по съответната полица. Това показва високата оценка, която дават професионалните посредници на нашите продукти.

► **Имаше ли ценова война между застрахователите по време на активната кампания за "Гражданска отговорност"?**

- Тнар. кампания е български феномен, който се дължи на факта, че до 2004 г. застраховките задължително се сключваха за календарна година.

Това доведе до натрупване на подновявания в един сравнително кратък период и засилване на интереса към тази застраховка в края на всяка година. С подмяната на автомобилния парк се увеличава делът на полиците, които се подновяват в различни периоди през годината, което е благоприятен фактор за нормализиране на конкуренцията и избягване на ценови войни. Тази година кампанията беше значително по-спокойна и благодарение на това, че част от застрахователните

компании промениха стратегията си и приеха по-разумна политика, ориентирана към печалба.

► **Имаше ли компании, които свалиха цените в търсене на нови клиенти и пазарен дял?**

- За дружества, при които тази застраховка формира основната част от портфейла, е нормално да се стремят да не загубят позициите си. Други се поддадоха на страха, тъй като по сключените досега застраховки загубите ще се покриват в бъдеще и едно съществено намаление в приходите би било опасно. Погрешно е мнението, че само ниските цени продават тази застраховка. Изчисленията на КФН показват, че все още тя не е достигнала справедливата си цена. Опитът ни в "Армеец" с въвеждането на засилена диференциация на тарифите показа, че индивидуалният подход към различните групи потребители дава много добри резултати. Нашата цел е да запазим клиентите си и паричните потоци, като осигурим на компанията стабилност и подобрим резултата по застраховката.

► **Как може да се решат основните проблеми, за които говорят всички компании?**

- По застраховка "Гражданска отговорност" изплатените обезщетения за 2009 г. надхвърлят 200 млн. лв., а цените продължават да са по-ниски от достатъчните да покриват този риск. Мисля, че въвеждането на система бонус-малус чрез обща информационна система ще даде възможност да се намери справедливо решение за цените и да се подобрят резултатите. Информацията в тази система ще може да се ползва и по полицата "Каско".

При "Каско" трябва да се преосмисли въпросът за посещаването и документирането на произшествия от органите на КАТ. Контролът от пътната полиция има важна превантивна функция. Органите на държавата трябва да се отзовават, когато има сигнал за нарушение, независимо дали за това ще издадат документ. Нарушенията на закона трябва да се санкционират.

Визитка

Коя е Цветанка Крумова

► Цветанка Крумова е член на УС и изпълнителен директор на ЗАД "Армеец" от 2005 г. Завършила е право в Софийски университет и международни икономически отношения и външноикономическа дейност в УНСС. Преминала е обучение по застраховане и презастраховане в Лондон и Малта, специализирала е в European Reinsurance Brokers Ltd. и в адвокатската фирма Beaumont&Son Solicitors, Лондон.

► Учасствала е в управлението на ЗАД "Булстраг", ЗАД "Булстраг-Живот", "Интерлийз". Член е на управителния съвет на Националното бюро на българските автомобилни застрахователи и на пенсионно-осигурителното гружество "ЦКБ Сила".

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

Липсата на контрол дава възможност да бъдат прикривани редица нарушения, като употреба на алкохол, наркотици и други, които иначе не биха били покрити от застраховката. Това е свързано и с дискусиата за маркировките на автомобили. Маркирането ограничава възможностите за дребни измами с увредени части на автомобили като фарове, стопове, стъкла и др.

Плащанията на обезщетения по "Каско" за 2009 г. са над 400 млн. лв. и преобладаващата част от тях са за дребни частични щети. Общественото мнение не е строго към малките бели лъжи и дребните застрахователни измами, които вероятно се измерват с милиони левове. Като че ли не е толкова лошо да излъжеш застрахователя. Трябва да се разбере, че застрахователните фондове имат обществен характер. Тези плащания увеличават разходите за риска, а с това и реалната цена на застраховката. Ако някой получава обезщетение, без да има право, той уврежда не само застрахователя, а и добросъвестните потребители.

ли. Решението има две страни - контрол от държавата, информация и създаване на нагласи в обществото.

► **Каква очаквате га е 2010 г. за пазара като премии и печалби?**

- Очаквам годината да е трудна за бизнеса, но има потенциал за ръст в пазара на дребно поради повишаването на информираността на хората. Всякакви мерки, които насърчават стопанската активност, ще се отразят благоприятно и на застраховането. Печалби ще очакваме, когато се подобрят възможностите и доходите от инвестиции. В застраховането доброто управление и развитие на риска е фактор за стабилност и растеж на операциите, а основният източник на печалба са инвестициите.

► **Възможно ли е да видим**

сливания и придобивания в застрахователния сектор?

- Предполагам, че някои чуждестранни застрахователи ще консолидират участията си в български дружества. Това е логичен процес в контекста на кризата с цел постигане на икономии от мащаб и по-добра координация. Някои големи европейски застрахователи обявиха, че във връзка с кризата ще замразят инвестициите си в района, но предполагам, че когато пазарите тръгнат нагоре, ще променят позицията си.

Надявам се, че след кризата ще имаме повече застрахователни компании, представени на борсата, което ще даде възможност за инвестиране в този бизнес и ще повиши прозрачността и доверието в пазара като цяло.

Атанас Христов

Нелоялна конкуренция убива автобусните превозвачи

Около 70 хил. лв. са дневните загуби на компаниите от блокадите на границите

“Автобусният транспорт е поставен в условията на свръхконкуренция, множество нерегламентирани превози и без полагаемите от държавата компенсаци”, твърди председателят на сдружението на автобусните превозвачи Ивайло Константинов.

По думите му основната причина, която потиска развитието на бранша, е сивата икономика. Но има и много други фактори, които са довели до спада при автобусните превози.

Кризата

Експерти твърдят, че сезонността в развитието на бранша през последните години е силно изразена. Затова най-слабите месеци съвпаднаха с най-силното време на кризата.

През последните три и първите три месеца на годината компаниите реализират едва една трета от приходите си. Освен това заради кризата фирмите са принудени да намаляват цените на билетите, което им носи допълнителни загуби, пояснява Ивайло

Константинов.

Блокадата

Анализи на асоциацията сочат, че като цяло секторът не е претърпял значителни загуби от блокадите на границата с Гърция през последните месеци. От това твърдение, разбира се, трябва да се изключат фирмите, чиито линии са насочени основно към южната ни съседка. Данните за нанесените вреди са относителни, защото блокадата съвпадна с момента, в който пътниците са най-малко. Като се включат амортизацията, заплатите на технически и административен персонал, пропуснатите ползи и върнатите билети, загубите са около 70 хил. лв. дневно, казва Ивайло Константинов.

Психология

Навиците на пътниците са фактор, за който не се говори, а той оказва сериозно влияние върху бранша, разясняват от Асоциацията на автобусните превозвачи. Проучванията показват, че пътниците много трудно се преориентират от един вид транспорт към друг или към конкретна фирма. Чисто психологическият ефект е такъв, че веднъж направили пъту-

ване с друг вид транспорт, хората променят нагласите си и трудно се връщат към автобусите. А този ефект може да се окаже фатален за някои превозвачи.

Реализация

Статистиката сочи, че от петък до неделя натовареността на автобусите е почти 100%, докато през останалите дни от седмицата заетостта е само 8%. Една от причините за подобен срив е честотата на автобусите по една и съща дестинация.

Наредбата за обществен превоз на пътници регламентира половин час отстояние, което не се спазва от превозвачите. Друга причина за малкото пътници е, че в един и същ час тръгват няколко автобуса, което също е нарушение на наредбата, твърдят експерти. Ако някой тръгне да си търси правата по съдебен ред, едва ли ще стигне до успешен край, е мнението на Ивайло Константинов. Затова в момента се подготвят промени в наредбата, които предвиждат отстоянието на два автобуса по една дестинация да стане един час. Договорите на фирмите, които не се съобразяват с това условие, ще бъдат поетивно спирани.

Туроператори

Туроператорските превози също не са печеливши заради цените, на които се осъществяват, обясни председателят на асоциацията. Приходите драстично се разминават с разходите.

Затова и тези превози се осъществяват масово с остарели автобуси, които са на повече от 30-40 години. Лизинговата вноска на един нов автобус е

► Нелоялната конкуренция поставя в затруднено положение коректните транспортни фирми, казва Ивайло Константинов

СНИМКИ ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

около 10 хил. лв. Дори в най-силния месец, когато има 100% плътност на туроператорски превози, реализираният приход не е достатъчен. Реалната стойност на един километър за дестинация до морето е 3 лв. на нов автобус, нито един туроператор няма да плати такава цена. Защото конкурентната тарифа на превозвачи от сивия сектор е 1.6 лв.

Спасението

Възможност за реабилитиране на сектора според Асоциацията на автобусните превозвачи са промените, които ще бъдат направени в наредбата за обществен превоз на пътници.

Друг фактор, който се очаква да повлияе положително на превозвачите, е създадената междуведомствена група, чиято цел е да набележи мерки за премахване на нелоялната конкуренция и сивия сектор.

Николема Цветкова

Нелегалните превози се разкриват трудно

Нерегламентирани превози, особено в чужбина, добиват застрашителни размери, близо 70%. Проблемът идва от това, че тези превози трудно се установяват. Загубите от това са огромни не само за фирмите превозвачи, но и за държавата. За да се установи нарушение, трябва някой от пътуващите да сигнализира, което да стартира процедура за установяване на икономическо престъпление.

Според статистиката между 80 и 100 микробуса дневно напускат страната. За сравнение редовните автобусни линии реализират две пътувания за Германия, а 100% от превозите за Швейцария са нерегламентирани. В страната ситуацията не е по-добра. Големите, чисти, легални фирми не си позволяват да реализират приход без официален документ,

твърди Константинов. Такива обаче са по-малко от 10. Практиката показва, че фирмата печели конкурс с някакъв автобус при някаква цена, с някакви критерии, има конкретни изисквания според всички закони, регламентиращи превоз на пътници.

Тази фирма трябва да има медицински лица, диспечери, паркинг, гараж и база за ремонт, отчетност на финансовите обороти и експлоатационния обем. Конфликтът идва от това, че фирма с един автобус няма как да покрие тези разходи, а тя се води за редовна. От това следва, че тази фирма е 100% на тъмно. Друг проблем е, че голяма част от превозвачите не са регистрирани и по ДДС. Това е споменавано много пъти, но проблемът така и не е разрешен до момента.

В цифри Секторът е четвъртият по големина

- 68 фирми превозвачи са включени в асоциацията.
- 40 млн. лв. годишен оборот имат тези компании.
- Всеки ден те реализи-

рат 2800 курса по различни дестинации.

- 1.5 лв. е реалната себестойност на километър.
- 7% е спадът на превозните пътници през миналата година по вътрешните линии.
- 12% е намалението на пътуванията по външни линии.
- 70% е нелегалният превоз при международните дестинации.

Държавата събра 675 хил. лв. глоби

► Реалният годишен пробег за автобусите в бранша е 1.3 млрд. км

Министър Александър Цветков разпореди проверки

За последните четири месеца изпълнителната агенция “Автомобилна администрация” генерира приход от 675 хил. лв. Той е от наложени глоби на камиони и автобуси с чуждестранна регистрация. Тези средства са постъпили в националния бюджет.

Нарушителите

Най-много нарушения са извършени от водачи с турска регистрация - 370, след тях са тези от Румъния - 75, и Гърция - 24. Инспекторите са следили за спазване на разрешителния режим и времето за управление и почивка.

Превози

Засилени проверки се правят и на превозите за собствена сметка. Тази дейност трябва да обслужва само собствените нужди на предприятието, като не е основна за него и в никакъв случай не трябва да бъде заплатена. Най-често срещаните нарушения при тези превози са: липса на трудов договор на водача, липса на документ, удостоверяващ собствеността на товара.

13

► МПС са проверени за последните четири месеца

Проблем създават дъмпинговите цени

Някои превозвачи създават проблем,

както предлагат дъмпингови цени, които са непосилни за големите автобусни компании. Фирма като Биомет може да устои на конкуренцията в България. При международните направления съревнованието е основно със самолетните превози. Защото цените на услугите са близки, а при тях времето е доста съкратено.

Спадът при превозите се дължи на общия икономически спад. Хората съкращават мобилността си до минимум, като осъществяват само пътувания от първостепенна необходимост. Особено

Слав Монов, мениджър “Автобусен транспорт” на Биомет

” Намалването на стойността на услугата доведе до сериозни загуби за превозвачите

се засилва този ефект през зимата. След март ще настъпи раздвижване. С началото на пролетния сезон превозвачите се надяват на повече пътници. Очакваме летният период да бъде по-силен или поне да няма повече спадове.

Прочетете Лидерство, без да си на върха

Най-често задаваният въпрос към експерта по лидерство Джон К. Максвел е: "Възможно ли е да водите, когато не сте на върха?" Ако този, за когото работите, не е добър

лидер? Ако сам - подобно на много други професионалисти - се опитвате да влияете на организацията си, без да сте неин ръководител, ще имате възможност да упражнявате влияние във всички посоки - нагоре (към шефа), настрани (към равните си) и надолу (към тези, които ви следват).

МОЯТ БИЗНЕС

Редактор:
Светлана Желева
szheleva@pari.bg
tel. 4395-871

Реклама:
Деница Зарева
dzareva@pari.bg
tel. 4395-856

Уроците на Николай Иванов

Решението срещу криза е "Виж си разходите и намери външни пазари", казва собственикът на компании Юпитер

"Криза, още мъничко криза ни трябва, за да оценим стойностните неща в бизнеса. Че както се бяхме разпищели с лесните пари от 2007 и 2008 г." Такава мисли спохождат днес Николай Иванов - собственик на металообработващите компании "Юпитер 05" ООД и "Юпитер метал" ООД, на хотел "Персенк" в Девин и на част от винарска изба "Малката звезда" край Харманли. Той е категоричен, че ако може "да върне лентата назад", не би се разхвърлял в толкова много посоки. Впрочем всички негови компании са живи, работещи и с предчувствия за подем.

Усещане

"От невероятния подем през 2007 и 2008 г усетихме, че сме загърбили ефективността и качеството. За какво говорим, когато банките ни преследваха да ни дадат кредит, пазарът купуваше на всяка цена, а неграмотни хора искаха заплати на мениджъри и, хм, получаваха", спомня си пловдивският предприемач. "Инвестирайки в различни отрасли, имах чувство, че "разхвърлям" риска.

Мислех си, че ако някое от новите начинания не потръгне - колко му е да го продам с малко печалба", казва Иванов. За добро или за зло всичките му начинания потръгват. Само че той вече няма време да ги обхване с яката си хватка така, както е свикнал. Затова е категоричен - човек трябва да прави това, което може най-добре. Компаниите на Николай Иванов правят най-добрите метални мантинели за пътища и най-издръжливите метални стълбове за електрически далекопроводи. С тази продукция смята и да излезе от кризата.

Оздравяване

През 2009 г. производството на метални конструкции в компаниите на пловдивския бизнесмен Николай Иванов се свива с около 30% до 8 млн. лв. Производството на мантинели - с около 20% до 11 млн. лв.,

а горещото поцинковане намалява с около 25% до 8 млн. лв. Ако извадим надутите като балони темпове през 2007 и 2008 г. обаче, ще излезе, че 2009 г. е следвала темпа на развитие, който постигахме през 2005-2007 г., счита Николай Иванов. "Погледнато от днешния ден, положението през 2007-2008 г. не беше нормално, нормалното е днес", заключава Николай Иванов. "Е, тогава не мислех така, но бързо уча уроците си", усмихва се той.

Рецепта

"Първо - виж си разходите. Второ - намери външни пазари." Лесно е да се кажат тези азбучни истини за излизане от криза, но Николай Иванов и мениджърите на неговите компании успяха и да ги осъществят на практика. Най-болезнен е бил "скалпелът" за инвестициите. "Наложи се да спрем временно изграждането на фабрика за горещо поцинковане в Северна България, но все пак ще я довършим и ще я пуснем в експлоатация в началото на следващата година", обяснява Иванов. Причината е в нарастващите лихви по кредитите. Решението - да заложат на собственото финансиране и на покупка на машини на лизинг.

Кризата е и време за квалификация - така мислят в "Юпитер метал" ООД и "Юпитер 05" ООД. Двете компании запазват работниците и специалистите, като със средства от ЕС успяват и да ги доквалифицират. Общият брой на всички работещи във фирмите на Николай Иванов е 250 души, които от средата на 2009 г. нямат повишение на заплатите си, но пък ги получават редовно до стотинка. Моите хора увеличиха индивидуалната си производителност, на тях разчитам да задвижим и новата инвестиция през 2011 г. Машини ще купим, сгради ще построим, но подготовката на качествена работна сила не става от вчера за днес, категоричен е бизнесменът.

Михаил Ванчев

„Криза, още мъничко криза ни трябва, за да оценим стойностните неща в бизнес. От невероятния подем през 2007 и 2008 г. усетихме, че сме загърбили ефективността и качеството

600

► т стълбове за електропреносната мрежа са произвели компаниите "Юпитер

► Николай Иванов е собственик на металообработващите компании "Юпитер 05" ООД и "Юпитер метал" ООД, хотел "Персенк" в Девин и на винарска изба "Малката звезда" край Харманли

СНИМКА АВТОРЪТ

Пазар Мантинели за магистрала Тракия

► През миналата година "Юпитер метал" ООД и "Юпитер 05" ООД осъществяват отлична експортна експанзия за съседни балкански страни.
► "Македонските пъ-

тища са обезопасени с мантинели, произведени при нас, а македонците са редовни платци", доволен е Николай Иванов. Сърбите също са купили 40 км мантинели. И са си платили навреме.
► Грузия също купува и плаща. Общото производство и продажба на мантинели е 250 км, 150 от които са и монти-

рани от самия производител.
► Сега сме се прицелили в магистрала "Тракия", където сме в състояние да доставим най-евтините мантинели, отговарящи на европейските изисквания за сигурност", гордее се с продукцията си Николай Иванов.
► За три месеца през 2009 г. са произведени

и 600 тона стълбове за електропреносната мрежа високо напрежение, като очакваното потребление за 2010 г. е около 3000 тона.
► "Купихме високопроизводителна американска машина за тяхното производство и трябва да я натоварваме, за да я изплатим", казва Иванов. И прищорва маркетинговия си отгел.

Признание

„Календарът на Pirelli за 2010 г. е клише. Да снимаш на плажа е повече от елементарно решение

► Карл Лагерфелд, гуизайнер и автор на календара, който ще излезе през 2011 г.

Отзвук
Четири причини
за провала
на „Аватар“

Един от най-касовите филми в историята на киното „Аватар“ отсътства за „Оскар“ пред нискобюджетен филм. На въпроса защо този филм остана без главната награда, експертите

от Time намериха четири отговора. Според изданието една от причините за провала на „Аватар“ е преклонната възраст на много киноакадемици, които предпочитат да гледат филмите на дискове у дома. Много от тях не са дооценили визуалните преимушества на 3D филма. Освен това в последно време кинокритици-

те предпочитат малки драми с ясно социално послание. Провалът на „Аватар“ е още едно доказателство за това, че много членове на Киноакадемията не са способни да оценят новаторството на режисьорите, смятат от Time. Последната, четвърта причината според изданието са личните пристрастия на киноакадемиците.

Българи на ски в Сахара

Мароко е приютил най-високия зимен център в Африка - Укаймеден

► Част от българския отбор след състезанието по гигантски слалом в Укаймеден и шампионът на Мароко в алпийските дисциплини Игрис (третият от дясно на ляво)

СНИМКИ АВТОРЪТ

Не, няма грешка. Карането на ски е мисия възможна в африканската държава Мароко. Именно там, в най-високо разположения зимен център в Африка - Укаймеден - се състоя годишната среща на Международния ски клуб на журналистите. Дванадесет български журналисти скиори се отправихме към Високия Атлас. Там, на 74 км от старинния град Маракеш, в курорта Укаймеден, щеше да се състои 56-ата годишна среща на Международния ски клуб на журналистите. За първи път в историята на това неофициално световно първенство по ски „белият керван“ от над 180 колеги по перо, микрофон и камера стъпи на африканския континент. Първата ни среща беше през далечната 1955 г. в Мерибел ле-з-Алю (Франция). До този момент ревностните приятели на скиите и планината се бяха събирали в Европа (два пъти и в България през 1985 и 2006 г.), в Северна и Южна Америка (Канада и САЩ, дори в Аржентина) и Азия (Япония). В Африка стъпихме за пръв път тази година.

Идеята

Идеята за това пътуване се роди преди три години

сред представителите на Белгийския журналистически ски клуб и ентузиастите от Кралската мароканска федерация по ски и планинарство. Всички я приехме като доста екзотична и почти налудничава. Но ето че стегнахме куфарите и се впуснахме в приключението. Странно ни изгледаха още по-странно ни приеха местните на летището, когато ни видяха с тежката екипировка и скиорските якета.

Всичките ни притеснения дали сме попаднали на правилното място отпаднаха още щом стройната колона от 36 джипа започна да пълзи по виещия се като змиорка път от Маракеш към сърцето на Високия Атлас - Укаймеден. Пътят беше тесен, планински, но поддържан и без дупки, какъвто ние злорадо очаквахме да бъде.

Постепенно и пейзажът по пролома на река Урика започна бързо да се променя - от зелени терасовидни нивички и маслинови горички в пролетна премяна и палми през почти голи каменисти хребети и ридове до издигащи се високо в небето заснежени дялове на планината Висок Атлас.

Курортът

Преведено буквално, името Укаймеден означава „място за среща на четирите вятъра“. Сняг нямаше много, но все пак беше достатъчно за запалените скиори. Северните склонове, на които са разположени пистите, бяха заснежени, а южните - абсолютни голи, без никаква растителност, окъпани в червеникавокафяв цвят. Укаймеден е най-високо разположеният ски център в цяла Африка - от 2650 м в ниската част до 3269 м на най-високата станция на седалковия лифт. За курорта Укаймеден и за скиите в Мароко ни разказва 62-годишният Мохамед Бенани - първият ски учител и треньор в Кралство Мароко. Началото е поставено от френски военни през 30-те години на миналия век; от 1912 до 1956 г. страната е френско-испански протекторат. Те откриват, че именно тук могат да карат ски, на следващата година идват да учат на ски и децата си, а там вече се издига и високопланинска казарма. После французите построяват в Укаймеден малка таверна, след това ресторант, а накрая през 50-те години и хотел. Първият ски клуб в Маракеш е основан през 1957 г. също от запалени

скиори - французи и мароканци.

Местен дух

Тук приятелите на белия спорт могат да се пързаят общо по 25 км писти с различна трудност. Има 3 „черни“ (най-трудни), 8 „червени“, 4 „сини“ и 3

„зелени“ за начинаещи. Не само екзотиката е плюс на Укаймеден. Ски сезонът трае между 100 и 120 дни, обикновено от средата на декември до средата на април. Журналистическият „ски десант“ беше посрещнат много топло в единствения голям хотел тук - „Клуб Лука“. Имаше берберска музика, песни и танци и дъхав марокански ментов чай, наливан винаги от високо с чайник в стъклени филджани. Берберските музиканти са особено интересни хора, облечени в дълги роби с качулка (джелаби) и удрящи ритмично върху кръгла плитка тава за печене, която преди това нагряват на слаб огън. Ритъмът е еднообразен, мелодия почти няма, но в замяна на това влагат в изпълнението цялото си сърце. Берберите са най-старите, първите заселници в Мароко, те идват тук от Азия векове преди арабите, завладели страната през 700-710 г. Сега берберите в национален мащаб са доста по-малко от арабите и официалният език в Мароко е арабски, но в подножието на Атлас селищата са берберски. Освен това снажните бербери са признати майстори на художествените занаяти - грънчарство, килимарство, украшения.

Перспективите

За развитието на сериозен

планински туризъм Укаймеден има нужда от много повече, защото един хотел, макар и доста голям, не е достатъчен. Другите сгради в най-високия зимен център на цяла Африка са двуетажните семпли камени сгради на Кралската мароканска федерация по ски и планинарство, на френско младежко туристическо дружество, малък хотел-ресторант и естествено старата казарма, която сега е на Кралската мароканска армия. Какво още има в Укаймеден? Две-три много малки магазинчета за хранителни стоки, две кафенета и нищо повече. Останалото са 20-25 ниски, червенокафяви къщички от камък и кирпич. Те по-скоро приличат на землянки и селскостопански постройки, отколкото на домове, обитавани от хора.

Преди кризата имаше сериозен инвестиционен интерес към Укаймеден. С финансиране от Дубай трябваше да бъдат изградени нови писти с модерни лифтове и оръдия за сняг. Предвиждаше се строеж на десетина нови хотела и дори на най-високо разположеното в света игрище за голф. Световната финансова криза, засегнала и Дубай, отложи изпълнението на тези идеи, но да се надяваме, че няма да е задълго.

Борислав Костурко

► Първият истински туристически център в Кралство Мароко е „червеният“ град Маракеш. По уличките на живописния сук (пазар) винаги е оживено